

Адыгэ Республикэм и Правительствэ игъэзет

Адыгэ Республикэм и Лышъхъэ
и УказАдыгэ Республикэм ищытхъуцэхэр
афэгъэшъошэгъэным ехылаагъ

Хореографическэ искусствэм изегъэушъомбгун, адыгэ-хэмрэ абхъазхэмрэ якультурэ зэлхыныгъэхэм ягъэпытэн илахышхо зэрахышхыгъэрэм фэш/и щытхъуцэхэр «Адыгэ Республикэм искусствэхэмк/и изаслуженнэ /офыш/эшху» зыфилорэр Бебий Руслан Эдуард ык/ом — Абхъазым къашъохэмк/и и Къэралыг/о ансамблэху «Шаратын» зыфилорэ Бебий Эдуард ыц/э зыхъу Леон иорден кызыфагъэшъо-шагъэм ихудожественнэ пашэ, ибалетмейстер шъхалэ фэгъэшъошэгъэныр;

щытхъуцэхэр «Адыгэ Республикэм изаслуженнэ артист» зыфилорэр Джопуа Адицэ Темур ыпхъум — Абхъазым къашъохэмк/и и Къэралыг/о ансамблэху «Шаратын» зыфилорэ Бебий Эдуард ыц/э зыхъу Леон иорден кызыфагъэшъо-шагъэм балетымк/и иартисткэ фэгъэшъошэгъэныр.

Адыгэ Республикэм и Лышъхъэу
ТХЪАК/УЩЫНЭ Аслъан

к/и. Мыек/уапэ,
ж/оныг/уак/эм и 31-рэ, 2016-рэ ильэс
N 62

Адыгэ Республикэм и Лышъхъэ
и УказЩытхъуцэхэр «Адыгэ Республикэм искусствэхэмк/и
изаслуженнэ /офыш/эшху» зыфилорэр
Л. Хь. Бэлэгъэ-Къандурым фэгъэшъошэгъэным
ехылаагъ

Культурэмрэ искусствэмрэ язегъэушъомбгун илахышхо зэрэхышхыгъэрэм фэш/и щытхъуцэхэр «Адыгэ Республикэм искусствэхэмк/и изаслуженнэ /офыш/эшху» зыфилорэр Бэлэгъэ-Къандур Любовь Хъазэрталы ыпхъум — тхак/ом, Урысыем итхак/ом я Союз хэтым фэгъэшъошэгъэныр.

Адыгэ Республикэм и Лышъхъэу
ТХЪАК/УЩЫНЭ Аслъан

к/и. Мыек/уапэ,
мэк/уог/ум и 3, 2016-рэ ильэс
N 66

Адыгэ Республикэм
иминистрэхэм я Кабинет
иунашъуАдыгэ Республикэм псауныгъэр
к/эуухъумэгъэнымк/и иминистрэ
игуадзэ ехылаагъ

2004-рэ ильэсым бэдзэог/ум и 27-м аштэгъэ Федеральнэ законэу N 79-р зытэтэху «Урысые Федерацием ик/эралыг/о граждан к/улык/у ехылаагъ» зыфилорэм, Адыгэ Республикэм и Законэу 1996-рэ ильэсым ч/эпыог/ум и 1-м аштагъэху N 24-р зытэтэху «Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет ехылаагъ» зыфилорэм ия 13-рэ статья ия 3-рэ /ах/ адиштэху Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет унаш/о еш/и:

1. Емт/ылъ Оксанэ Юсыф ыпхъур Адыгэ Республикэм псауныгъэр к/эуухъумэгъэнымк/и иминистрэ игуадзэху гъэ-нэфэгъэныр.

2. Заштэрэ мафэм щегъэжыагъэху мы унаш/ом к/уач/и илэ мэх/у.

Адыгэ Республикэм и Премьер-министрэху
К/УМП/ЫЛ Мурат

к/и. Мыек/уапэ,
мэк/уог/ум и 1, 2016-рэ ильэс
N 93

Ш/олъырхэм
хэх/оныгъэхэр
аш/ынхэм
фытегъэпсыхъагъ

Планированиемк/и стратегическэ ык/и ч/ыплэ мэх/анэ зилэ документхэм /офыг/оухэм афэгъэхыгъэ семинар-зэхэсыг/оу мы мафэхэм зэхашагъэр зерицагъ УФ-м и Президент иполномочнэ л/ык/оу К/ыблэ федеральнэ ш/олъырым щылэм игуадзэху Владимир Гурба. Видеоконференцие ш/ыклэм тетэху к/огъэ /офтх/абзэм хэлэжыагъ УФ-м экономикэ хэх/оныгъэмк/и и Министерствэ идепартамент ипашэху Елена Чугуевская. Адыгеим ыц/лэ семинарым хэлэжыагъэх федеральнэ инспектор шъхалэху Л/ылуж/у Адамэ, Адыгэ Республикэм экономикэ хэх/оныгъэмк/и ык/и сатыумк/и иминистрэху Л/ыхэсэ Махьмудэ, АР-м архитектурэмрэ к/элэгъэпсынымрэк/и и Комитет итхаматэху Зезэрэхъэ Азамат, профильнэ министерствэм испециалистхэр.

Федеральнэ хэбзэгъэуцугъэху «Стратегическэ планированием фэгъэхыгъ» зыфилорэм епхыгъэ /офыг/оухэм, законом и г/эгъэ-к/энк/и гумэк/ыг/оу к/эууцухэрэм, нэмык/хэм семинарым хэлэжыагъэхэр атегушылаагъэх. Мы л/энык/омк/и Адыгеим щызэш/уахырым, гухэлэху щылэхэр г/эгъэжыагъэхэр зэрэхуэхэрэм к/а-тегушылаагъ министрэху Л/ыхэсэ

Махьмудэ. Ащ кызызерилауагъэмк/и, стратегическэ планированием епхыгъэ документхэр зэхэгъэуцогъэнхэмк/и шэпхъэ-правовой актхэр 2015-рэ ильэсым Адыгеим шаштагъэх.

Зэхэсыг/ом хэлэжыагъэхэм кызызэрэхэагъэщыгъэмк/и, регион пэпч/э 2030-рэ ильэсым нэс социальнэ-экономическэ хэх/оныгъэху ыш/ыштым истратегияк/и

зэхигъэуцон ф/ае. 2016-рэ ильэсым ык/лэм нэс ар гъэпсыгъэ-ныр пш/эрылэху щыт. Ау субъектхэм ащыщыбэр ащ фэхъазырэп, сыда п/омэ уахтэр афик/урэп. Гузэжыог/ум кыхэк/ык/и федеральнэ ык/и региональнэ документхэр л/эху зэтэк/ыныхэ альэк/ыш/т. А гумэк/ыг/оу дэгъэзыжыгъэ-нымк/и ш/эгъэн ф/аехэр мы уахтэм агъэнафэх. Гуш/ылэм п/ае, УФ-м и Правительствэ кыгъэхъазырыгъэ законопроектым кызызериорэмк/и, стратегическэ планированиемк/и документхэм язэхэгъэуцон пылэ п/альэр 2019-рэ ильэсым щылэ мазэм и 1-м нэс ш/олъырхэм афызэк/ахъанэху ары. Ащ фэдэ ек/ол/ак/лэм иш/уагъэ кызызэрэк/лоштыр субъектхэм ял/ы-к/лохэм кышагъэщы.

Экономикэм епхыгъэ /офыг/оухэм афэгъэзэгъэ ведомствэхэм япашэхэр зэхэсыг/ом кышыгушылаагъэх, мыщ епл/ык/иу фырялэр, пш/эрылэху зыфагъэуцужыгъэхэр кыралотык/ыгъэх.

Адыгэ Республикэм и Лышъхъэху Тхъак/уш/ынэ Аслъан унаш/оу ыш/ыгъэм диштэху мы /офш/лэныр республикэм щылэ-г/эк/уатэ. Стратегияр — программнэ документ шъхалэху щыт, п/элэху к/ыхъэм тел/ытагъэху регионым социальнэ-экономическэ хэх/оныгъэху ыш/ыш/тхэр ащ кыгъэнафэх.

ТХЪАРК/ОХ/О
Адам.

Депутатхэм апай

Адыгэ Республикэм и К/эралыг/о Совет — Хасэм ия 59-рэ зэхэсыг/о 2016-рэ ильэсым мэк/уог/ум и 9-м щылэшт.

Зэхэсыг/ом зышхаш/эп/эштхэм мыщ кык/лэл/ык/лорэ /офыг/оухэр ахагъэхъагъэх: законопроектэху «Адыгэ Республикэм и Законэу «Муниципальнэ к/улык/уымк/и стажыр кызызэрэадзэрэ, нэмык/и л/эхъанху /оф заш/агъэхэр ащ зэрэхалытэрэ ш/ыклэм ехылаагъ» зыфилорэм зэх/ок/ыныгъэхэр фэш/ыгъэнхэм фэгъэхыгъэм» ят/онэрэху хэлп/эгъэныр; законопроектэху «2015-рэ ильэсымк/и Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет зэрагъэц/эк/агъэм ехылаагъ», «2015-рэ ильэсымк/и Адыгэ Республикэм ш/ок/и зымылэ медицинэ страхованиемк/и и Ч/ыплэ фонд ибюджет зэрагъэц/эк/агъэм ехылаагъ», «Адыгэ Республикэм /офш/лэнымк/и ирынкэ нэшэнэ гъэнэф/агъэху илэхэр кызызыхъырэ коэф/ициентыр 2017-рэ ильэсымк/и гъэнэфэгъэным ехылаагъ», «Кадастрэ уасэхэм к/апкырык/ыхъээ, цыфхэм яунэе мыл/ку хэбзэл/ахъхэр Адыгэ Республикэм шател/хъэгъэнымк/и шэпхъэ зык/хэр агъэфедэху заублэшт мафэр гъэнэфэгъэным ехылаагъ» зыфилорэм, «Адыгэ Республикэм изаконху «Адыгэ Республикэм имуниципальнэ к/улык/у ехылаагъ», «Адыгэ Республикэм и Упл/эк/у-л/ытэк/ло палатэ ехылаагъ», «2016-рэ ильэсымк/и Адыгэ Республикэм ш/ок/и зымылэ медицинэ страхованиемк/и и Ч/ыплэ фонд ибюджет ехылаагъ», «Организациехэм ямыл/ку хэбзэл/ахъ зэрэтырал/хъэрэм ехылаагъ» зыфилорэм зэх/ок/ыныгъэхэр афэш/ыгъэнхэм афэгъэхыгъэм» апэрэху ахэлп/эгъэныр ык/и нэмык/и /офыг/оухэр.

Жуковскэм иурам тет унэху N 22-м хэт Залышхоу зэхэсыг/оухэр зышхаш/эхэрэм сыхъатыр 11.00-м ащ и/офш/лэн щыригъэжыэшт.

Адыгэ Республикэм и К/эралыг/о Совет — Хасэм
и Тхаматэху Владимир НАРОЖНЫЙ

Ш/УСАК/!

Федеральнэ к/эралыг/о бюджет учреждениеу «Темыр-Кавказ УГМС-м» кызызэритыгъэмк/и, мэк/уог/ум и 7-мрэ и 8-мрэ Адыгэ Республикэм ч/ыплэ-ч/ыплэху ошхышхо кышхешхын, ош/у кышхешхын, пч/ык/и оешхо щылэн, жыыгъэр л/эху кышхешхын ыл/эк/ыш/т, Адыгэ Республикэм ипсых/оухэм л/эху зык/алэтыным иш/ынаг/о щылэшт.

Псэуп/лэхэм псы к/ак/лэхъаным, ч/ыоххэм к/атеоным, г/огу, коммунальнэ к/улык/ухэм /офш/лэн зэщык/оным, дамбэхэмрэ псыут/лэхэмрэ /уитх/ынхэм, электричествэр зэрык/лорэ г/уч/ычхэр зэпытхынхэм, жыыгъэм чыгхэр рик/ык/ыныхэм, унаш/хъэхэр тыритхынхэм, лэжыгъэхэр, пхъэш/хъэ-мыш/хъэхэр ыгъэ-фык/онхэм яш/ынаг/о щылэшт, транспорт л/эпк/э пстэхуми /офш/лэнк/и кыныг/оухэр к/а-фык/ок/ыны ыл/эк/ыш/т.

ИСКУССТВЭР — ТИБАИНЫГЪ

Тхыдэжъхэм уагъэгъуазэ

Китаим ипэсэрэ тхыдэжъхэм афэгъэхьыгъэ къэгъэлъэгъоныр тиреспубликэ икълэ шъхалэ щэкло. Къоклпэм щыпсэурэ лъапкхэм яискусствэхэмкӀэ Къэралыгъо музейеу Мыекьюапэ дэтым ащ фэгъэхьыгъэ зэлукӀгъоу щызэхащӀгъэм нэбгырабэ хэлэжъагъ.

Музейм идиректорэу Кушъу Нэфсэт, Адыгеим культурэмкӀэ и Министерствэ иотдел ипащэу Шэуджэн Бэлэ, республикэм исурэтышхэм я Союз итхьаматэу Хьуажь Рэмэзанэ, зэлъашӀэрэ сурэтышӀэу, архитекторэу Бырсыр Абдулахъ, Къоклпэм щыпсэурэ лъапкхэм ямузей икӀутамэу КъоклпӀэ Чыжъэм, Азием и Къыблэ-КъоклпӀэ ыкӀи Океанием лӀоф адзэышӀэрэм ипащэу Лариса Кузьменкэр, фэшъафхэри къэгъушылагъэх.

Лъапкх сурэтхэм ижырэ щылаклэр лупклэу къызэлауахы. Лариса Кузьменкэм тызэрэщигъэгъозагъэу, Китаим ишэн-хабзэхэр нэмыкӀ лъапкхэм зэратекыхэрэр сурэтхэм ахэопӀагъо. Унагъом ис клалэхэм язэфыщытыклэ, шыухэм язеклоклэ-шыклэхэм, фэшъафхэм щыӀэныгъэм щыщ пычыгъохэм гукӀэ уахашӀэ. Гъожьышъом нахъ дихьыхырэ сурэтышхэм ягупшыси

гурылогъошлэ уахътэр къыхагъэщы.

ЛӀофшӀэгъи 120-рэ фэдиз музейм къыцагъэлъагъо. Сурэтхэм яхьылӀэгъэ къэбархэм атехыгъэ литературнэ произведенихэр Китаим щатхыгъэх. Пшысэхэм акъыл зыхэпхыщт къэбархэр къапкырыкӀыгъэх. ХьунклакӀохэм, жъалымыгъэ зезыхьэхэрэм клӀчӀэ лъэшклэ

апэуцужьынхэ зэралъэкӀырэм, пэрыт техникэр зерагъэфедэрэм, фэшъафхэм узылӀащӀэ. Музейм шӀэныгъэмкӀэ илофышӀэхэу Сулейман Фатимэрэ Полина Образцовамрэ къэгъэлъэ-

гъоным осэ ин фашыгъ. Нэжълужьхэр, клэлэцӀыкӀлэхэр сурэтхэм яплыхьэзэ загъэпсэфыщт, лъапкх шӀажьым нахъ фэцагъэ хьуштых.

Къэгъэлъэгъоныр бэдзэогъум и 15-м нэс музейм щыклошт. **САХЫДЭКЪО Нурбий.**

Сурэтым итхэр: **къэгъэлъэгъоным икызызӀухын хэлэжъагъэхэу Сулейман Фатимэрэ Полина Образцовамрэ.**

Фыкъоныгъэхэр хэмытхэу

гъэмафэр орэклӀо

Гъэмэфэ зыгъэпсэфыгъор рагъэжъэным ыпӀклэ мыш фэгъэгъэзгъэ къулыкӀухэу медицина катастрофэмкӀэ, медицинэ профилатикэмкӀэ я Адыгэ республикэ гупчэхэм, псауныгъэр къэухъумгъэнымкӀэ, лӀофшӀэнымкӀэ ыкӀи социальнэ хэжъоныгъэхэмкӀэ министрствэхэм, Роспотребнадзорым и ГъэлорышӀаплӀэу АР-м щыӀэм, Адыгэ республикэ клиническэ сымэджэщым, гъогурыкӀоныр щынэгъончъэнымкӀэ Къэралыгъо автоинспекцием и ГъэлорышӀаплӀэу АР-м щыӀэм лӀофшӀэбзэ зэфэшъафхэр рагъэклокӀыгъэх. КӀэлэцӀыкӀлэхэм ящынэгъончъагъэ, фыкъоныгъэхэр джэгуным хамыххэу, арагъэщыщт гъомылапхъэхэри къамыгуаохэу, чэфӀэу яуахътэ зерагъэклоштым мыхэм ялӀо зэхэлъэу зэрэдэлъэжъыщтхэм тегушылагъэх.

АР-м псауныгъэр къэухъумгъэнымкӀэ иминистрэ иапэрэ гуадзэу Галина Савенковам къызэриуагъэмкӀэ, КӀэлэцӀыкӀлэхэм ягъэмэфэ зыгъэпсэфыгъо уахътэ чанэу, псынклэу ахэр зэрэзеклохэрэм — фыкъоныгъэхэр, игъом ыкӀи тэрзэу зэрэмышхэхэрэм — уз гъэнэфагъэхэр къахэкӀых. Ушъхагъоу къэуцухэрэм щынагъоу къахэкӀын ыльэкӀыщтхэр нахьыжъхэм къа-

гурӀоох. Арышъ, гъэмафэм нытыхэми аналэ КӀэлэцӀыкӀлэхэм нахъ атырагъэтын фае.

Мы уахътэм медицинэм илофышӀэхэу поликлиникэхэм алу-хэм гъэлэшыгъэу ялофшӀэн рекло-кы. Гъот макӀэ зилэ ыкӀи зыщызегурымылохэрэ унагъохэм профилатическэ лӀофшӀэнхэр адырзэрахъэх, псауныгъэм зэрарезыхыщт шыклэхэр щыгъэзыегъэнхэмкӀэ гушылӀэгъу афэхъух.

КӀэлэцӀыкӀлэхэм ящынэгъончъагъэ фӀелорышӀэрэ лӀофтхьабзэхэр бэу зыщызэрахъэхэрэм медицинэ катастрофэм и Адыгэ республикэ гупчэ ащыщ. Ащ ипащэ игуадзэу Станислав Ключниковым къызэриуагъэмкӀэ, гумэкӀыгъо хэфагъэм псынклэу лӀэпылӀэгъу зеребгъэгъыщт шыклэхэм цыфхэр зерафагъэсэщтхэм гупчэм илофышӀэхэр ыуж итых, КӀэлэцӀыкӀлэхэм ягъэмэфэ зыгъэпсэфыгъо зыщызэхэщӀэгъэ чыплӀэхэм ахэр маклох.

Ошлэ-дэмышлэ лӀоф хэфагъэхэм лӀэпылӀэгъу ящыклагъэу медицинэ учреждением макъэ рамыгъэлушъумэ, чэчи мафи лӀоф зышӀэрэ телефонхэм шъуатеон шъульэкӀыщт: **53-46-81-рэ, 8-918-922-10-63-рэ.**

Мыгъэрэ зыгъэпсэфыгъо кампанием къыхиубытэу лагерь 95-

мэ лӀоф ашӀэщт, нэбгырэ 24987-мэ загъэпсэфын амал ялӀэщт. БлэкӀыгъэ ильэсым егъэпшагъэмэ, зыгъэпсэфыщтхэм япчъагъэ нэбгырэ миным ехьукӀэ нахьыбэ хьушгъэ. ЗэкӀэмкӀи мы кампанием сомэ миллиони 153-рэ пӀухьащт. Ахъщэр бюджет зэфэшъафхэм къарыкӀыщт.

Лагерь 95-м щыцӀэу мафэрэ лӀоф зышӀэщтыр 88-рэ, къалэм дэмыт лагери 3, зы санаторий.

Къалэу Мыекьюапэ пштэмэ, еджӀпӀэ 22-мэ мафэрэ лӀоф зышӀэщт лагерьхэр мэкьюогъум и 6-м къыщыублагъэу къащызӀуахыгъэх. Мэкьюогъум и 30-м нэс ахэм лӀоф ашӀэщт. Мэкьюогъум и 25-м къыщегъэжъагъэу бэдзэогъум и 31-м нэс лӀоф зышӀэщт КӀэлэцӀыкӀу площадкэхэр Мыекьюапэ къыщызӀуахыщтых.

Къэлэ администрацием ипресс-къулыкӀу къызэритыгъэмкӀэ, апэрэ зыгъэпсэфыгъо мазэм ильэси 7 — 16 зыныбж КӀэлэеджӀклӀо 1262-мэ яуахътэ ахэм ашагъэклошт. Ащ пӀухьащт мылӀкур республикэ ыкӀи муниципальнэ бюджетхэм къарыкӀыщт.

Мафэм тӀо КӀэлэцӀыкӀлэхэр агъэшхэщтых, культурнэ программэ гъэшлӀэгъонхэр афызэхэщтых. Ом изытэт джыуигъэрэзэнэу щымыт нахъ мышӀэми, ныбжыкӀлэхэр агъэзэщыщтхэп. Лъапкх музейм, къэралыгъо филармонием, театрэм, нэмыкӀ чыплӀэхэми ахэр ащэщтых.

Мэкьюогъум и 7-м Лениным игупчэ, къалэм ирайон цыкӀлэхэу Михайловым ыкӀи Черемушкэм зыгъэпсэфыгъо уахътэр КӀэлэцӀыкӀлэхэм зэрэрагъэжъагъэм фэгъэхьыгъэ мфӀэкӀхэр ащыклоштых.

Зыгъэпсэфыгъор оклофэ ащ фэгъэгъэзгъэ къулыкӀухэм ямыза-кӀоу, ны-тыхэми амалэу тилӀэр етхьылӀэн, тикӀэлэцӀыкӀлэхэм ящынэгъончъагъэ къэтыухъумэн, ежъхэри зэрэзыфэсакыжынынхэ фаер агурыдгъэлон.

ИШЪЫНЭ Сусан.

Тхьамафэм ихьугъэ-шлагъэхэр

Адыгэ Республикэм хэгъэгъу клоцӀ лӀофхэмкӀэ и Министерствэ къызэритыгъэмкӀэ, жьоныгуаклэм и 23-м къыщегъэжъагъэу и 29-м нэс республикэм бэдзжэшлӀэгъэ 67-рэ щызэрахъагъ.

Ахэр: цыфым ыпкынынэ-лынэ шьобж хьылъэхэр тыращагъэхэу 2, тыгъуагъэхэу 27-рэ, гъэпцӀагъэ зыхэлъ бэдзжэшлӀэгъи 2, машинэр рафыжъагъэу 3, хьунклэн бэдзжэшлӀагъэу 7, нэмыкӀхэри. Экономикэм ыльэныкӀокӀэ хэбзэгъэуцугъэр гъогогъу 13-рэ аукуагъэу хэбзэхъумэкӀо къулыкӀухэм къыхагъэщыгъ. БэдзжэшлӀагъэ зезыхьэгъэ нэбгырэ 66-рэ агъэунэфыгъ, зэхафын алъэкӀыгъэр процент 90-м ехъу.

БлэкӀыгъэ тхьамафэм Адыгеим игъогухэм хьугъэ-шлӀэгъи 4 къатехъухъагъ. Ахэм апкх къыкӀыклэ нэбгыри 5-мэ шьобжхэр атешагъэхэ хьугъэ. Ешъуагъэу рулым клӀэрысхэу водителӀ 46-рэ къаубытыгъ, гъогурыкӀоным ишапхъэхэр гъогогъу 3204-рэ аукуагъэу къыхагъэщыгъ.

Зэрары сомэ миллиони 2,5-м клӀахъэ

ГъэпцӀагъэ зыхэлъ бэдзжэшлӀэгъэ заулэ зезыхьэгъэ унэе предпринимателым ыльэныкӀокӀэ УФ-м хэгъэгъу клоцӀ лӀофхэмкӀэ и Министерствэ иотделэу Мыекьюапэ щыӀэм иследственнэ подразделение икылыкӀушӀэхэм уголовнэ лӀоф къызӀуахыгъ. Ахэм зэхащӀэгъэ оперативнэ ыкӀи зэхэфын лӀофтхьабзэхэм яшъуагъэкӀэ предпринимателым бэдзжэшлӀагъэр зэрэзэрихъэщтыгъэ шыклэр агъэунэфыгъ. Хэбзэгъэуцугъэр зыукъуагъэу зэгъуафэщтыгъэхэм тикӀэлэ шъхалэ тучанышхо щыӀыгъыгъ. Мебелыр къыдзэыгъэкӀыхэрэм зэзэгъыныгъэхэр адишыщтыгъэх, ахэм ауасэм изы лахъ щэфаклохэм къаӀихыщтыгъ. Ау фирмэм исчет ар ригъахъэщтыгъэп, ежъ зэрэфаеу ыгъэфедэщтыгъэ.

Хэбзэхъумаклохэм зерагъэунэфыгъэмкӀэ, блэкӀыгъэ ильэсым ишышъхъэлэу мазэ къыщегъэжъагъэу 2016-рэ ильэсым игъэтхапэ нэс предпринимателым бэдзжэшлӀэгъэ 40 зэрихъагъ. Зэрары сомэ миллиони 2,5-м клӀахъэ.

Уголовнэ лӀоф къызӀуахыгъ

ШъэжъыекӀэ зыхэпыджэгъэхэ клӀэлэ ныбжыкӀэ горэ Адыгэ республикэ клиническэ сымэджэщым къызэрашагъэм фэгъэхьыгъэ къэбар УФ-м хэгъэгъу клоцӀ лӀофхэмкӀэ и Министерствэ иотделэу Мыекьюапэ щыӀэм идежурнэ часть къылӀэкӀыхъагъ. Цыфым ыпкынынэ-лынэ шьобж хьылъэхэр зэрэтырашагъэм епхыгъэу хэбзэхъумаклохэм уголовнэ лӀоф къызӀуахыгъ. БэдзжэшлӀагъэм лъапсэу фэхъугъэр, ар зезыхьагъэр гъэунэфыгъэнхэм фӀелорышӀэщт лӀофтхьабзэхэр полицейскэхэм псынклӀэу зэхащагъэх. Ащ ишъуагъэкӀэ сыхьат заулэм къыкӀоцӀ бэдзжэшлӀэгъэ хьылъэр зезыхьагъэр къыхагъэщыгъ. Ащ ильэс 23-рэ ыныбж, лӀэклӀб къэралыгъо горэм къыкӀыгъ. БэдзжашӀэм къызэрилофагъэмкӀэ, мы мафэм нэбгыритӀум азыфагу зэмызгъыныгъэу къытэджагъ, ащ къыхэкӀыкӀэ хьулъфыгъэ ныбжыкӀэм шъэжъыекӀэ хэпыджагъ, шьобж хьылъэхэр тырищагъэх.

Мы уахътэм уголовнэ лӀофым изэхэфын лъагъэкӀуатэ.

Аркъ нэпцӀым шъуфэсакъ

Шапхъэхэм адимыштэрэ шьон пытэхэр зыцэхэрэр къыхэгъэщыгъэнхэм фӀелорышӀэрэ лӀофтхьабзэхэр Адыгеим ихэбзэхъумэкӀо къулыкӀухэм ренэу зэхащэх. Ащклэ цыфхэм япсауныгъэ ыкӀи ящӀӀэныгъэу къаухъумэ. Сыда плӀомэ аркъ нэпцӀым игъэфедэн тхьамыкӀэгъошхо къыкӀӀэпыкӀон зэрильэкӀыщтыр зэкӀэми дэгъоу тэшлэ.

2016-рэ ильэсыр къызиыхъагъэм къыщыублагъэу мы лъэныкъомкӀэ хэбзэгъэуцугъэр гъогогъу 93-рэ аукуагъэу къыхагъэщыгъ, нэбгырэ 83-мэ административнэ протоколхэр афызэхэагъэуцагъэх. Аркъ нэпцӀ литри 100-м ехъу къапкыра-хыгъ.

АР-м хэгъэгъу клоцӀ лӀофхэмкӀэ и Министерствэ ипресс-къулыкӀу.

ПЕНСИЕХЭМКІЭ ФОНДЫМ КЪЕТЫ

Президентыр къафэгүшлощт

Илъэс 90-рэ ыкӀи ащ нахьыбэ зыныбжхэу мэкьюогъум зинюбилей хэзыгъэунэфыкӀырэ бэгъашӀхэм Урысые Федерацием и Президент къафэгүшлощт. АдыгеимкӀэ ахэр нэбгырэ 34-рэ мэхьух. ЗэкӀэри Хэгъэгу ззошхом иветераных.

Мыщ фэдэ къэбархэм ыпӀэки къазэрэщытлощтыгъэу, юбиярхэм Президентыр къазэрэфэгүшлощтым лъапсэ фэхьугъэр ПФР-м ичӀыплэ къулыкӀухэу Адыгеим щылэхэм яспециалистхэм мазэ къэс ухьумэгъэ шыкӀэ зилэ зэлхыныгъэмкӀэ Урысые Федерацием и Президент и Администрации лъагӀэлэсырэ къэбархэр ары.

Мы мазэм юбияр 32-мэ аныбж

ильэс 90-рэ ыкӀи нэбгыритлӀум аныбж илъэс 95-рэ зэрэхьугъэр хагъэунэфыкӀышт Къэлуагъэмэ хушт юбиярхэм янахьыбэр зэрэбыльфыгъэхэр.

ЫпшӀэкӀэ къыщытӀуагъэм къыхэгъэхьожьыгъэн фаеу къэнэжыырэр юбиярхэм япчӀагъэкӀэ гъамафэм иапэрэ мазэ къалэу МыекӀуапэ пэрытныгъэр зэрилыгъыр ары. Юбиярхэм япчӀагъэкӀэ

ятӀонэрэ чӀыплӀэр зэдагощыгъ МыекӀопэ ыкӀи ТэхьутэмыкӀое районхэм.

ПФР-м и Къутамэу Адыгэ Республикэм щылэм илофышӀэхэр юбиярхэм къафэгүшлӀохэрэм гъусэ афэхьух ыкӀи лъытэныгъэ зэрафашырэмрэ зэрафэразэхэмрэ афэгъэхьыгъэ гущылэ фабэхэр афалох. Тхьашьугъэпсэу, тиветеран лъаплӀэхэр, шыуищылэныгъэ опыт байрэ шыуакъылышӀуагъэрэ къыткӀэхьухьэрэ ныбжыкӀэхэм зэрадэжьугощыхэрэмкӀэ. Тыгу къыдделӀэу тышӀуфэгүшлӀо, щылӀэкӀэшӀу жьугъотынэу, ренэу шыучэфынэу шыуфэтэлӀо!

Лъэлу тхыль минищ фэдиз къатыгъ

Тызхэт илъэсыр къызиыхагъэм къыщыублагъэу Іоф зэрамышӀэжырэм ехьылӀэгъэ лъэлу тхыльхэр пенсионер нэбгырэ 2966-мэ ПенсиехэмкӀэ фондым ичӀыплэ къулыкӀухэм къаратыгъ.

Шьугу къэтэгъэкӀыжы пенсиехэм яхьылӀэгъэ хэбзэгъэуцугъэм зэхьокӀыныгъэу фашыгъэхэм атегъэпсыкӀыгъэу а шапхэр икӀыгъэ илъэсым ыкӀэхэм адэжъ щылэ зэрэхьугъэр. ЗэхьокӀыныгъэхэм зэрагъэнафэрэмкӀэ, 2016-рэ илъэсым ашыгъэ пенсие индексацием къыхиубытэхэрэр Іоф зымышӀэхэрэ пенсионерхэм ястраховой пенсиехэр арых нылӀ. Ащ фэдэкӀэ алытагъэх 2015-рэ илъэсым илоныгъо и 30-м ехьулӀэу

Іоф зымышӀэщтыгъэхэ пенсионерхэр.

ЗыгорэкӀэ пенсионерхэм 2015-рэ илъэсым ичӀэпыогъу и 1-м къыщыублагъэу 2016-рэ илъэсым игъэтхапэ и 31-м нэсырэ пӀальэм къыхиубытӀэу ІофшӀэныр зэлигъэужьыгъэмэ, 2016-рэ илъэсым ижъоныгъуакӀэ и 31-м шомыкӀэу Іоф зэримышӀэжырэм ехьылӀэгъэ лъэлу тхыльхэр Іоф зэримышӀэжырэм къэзыушыхьатыр тхыльхымрэ ПенсиехэмкӀэ фон-

дым икӀулыкӀу ритынхэ фае. Нэужым къыкӀэпӀыкӀорэ мазэм къыщыублагъэу пенсионерхэм пенсиер къыраты индексациер къыдихэлытагъэу.

2016-рэ илъэсым игъэтхапэ и 31-м ыуж ІофшӀэныр зыгъэтӀылыжыгъэ пенсионерхэм лъэлу тхыль атынэу ищыкӀагъэп мы илъэсым ятӀонэрэ квартал къыщыублагъэу ІофшӀаплӀэхэм отчетхэр къызэрыкӀо шыкӀлэм тетӀу атыхэу зэраублэщтым къыхэкӀэу.

ПенсиехэмкӀэ фондым и Къутамэу Адыгэ Республикэм щылэм ипресс-къулыкӀу.

Тутыным ларекым «къыгъэзэжыщта»?

2013-рэ илъэсым къыщегъэжыагъэу — пивэр, 2014-рэ илъэсым къыщыублагъэу тутыныр щӀплэ цыкӀлӀхэм ащӀӀэхэ фимытхэу хабзэм унашъо къыдигъэкӀыгъагъ. УахьтӀэу текӀыгъэм къыгъэлъэгъуагъ ащ шӀуагъэ къыхьыгъэмэ е ар зэрар хьугъэмэ.

Мы Іофыгъом икӀэрыкӀэу къыфагъэзэжыныу къулыкӀу зэфэшьхьафхэм къяджагъэр ФАС-р (Федеральнэ антимонопольнэ къулыкӀур) ары. Ащ къыдыригъэштагъ Минпромторгыми, ахэм тутынми пивэм киоскхэм «къарагъэгъэзэжымэ» нахьышӀоу алытэ. Тутын ешӀохэрэри пивэр зикӀасэхэри ларекхэм, павильонхэм алымыхъэхэми, ахэр къызщӀащӀышт тучанхэм ащыкӀэхэрэп. Псауныгъэм ыльэныкӀокӀэ укьекӀуалӀэми, тутынашӀор зыщыщӀэфӀшт щӀаплӀэм зэримыгъэгумӀкӀырэр, тьдэ щылэми, ар къызэригъотыштыр ыкӀи зэрешӀоштыр хагъэунэфыкӀы.

ФАС-р зыгъэгумӀкӀыхэрэм ащыщ илъэситӀу-щым къыкӀоцӀ павильон-

хэр, ларекхэр бэу зэрэзэфашыжыгъэхэр. Бизнес цыкӀлӀм Іоф щызышӀэхэрэмкӀэ ащ изэрар къэкӀуагъ нахь, шӀуагъэ къыхьыгъэп. Цыфхэм ялофшӀаплӀэхэр ашӀокӀодыгъэх, ахэр зэфэзымышыжыгъабэмэ джыри тутыныр шъэфӀу ащӀэ, яунагъохэм ащызыщӀэхэрэри щылӀэх. ФАС-м ипащӀэ бизнес цыкӀлӀм делӀэгъэн фаеу алозэ, ащ хэтхэм зэрар зэрарагъэкӀыгъэр хегъэунэфыкӀы, ар къэухьумэгъэн фаеу елытэ. Шысэу къыхьыхэрэм ащыщ Европэм ит хэгъэгумэ пивэр ларекхэм нахьыбэу зэрашӀащӀэрэ.

Статистикэм къызэрипорӀэмкӀэ, ларекхэм Іоф зышӀащӀэщтыгъэ лъэханым хэгъэгум къыщыдагъэкӀырэ

пивэм ипроцент 20 — 30-р ыкӀи тутыным ипроцент 26-рэ фэди-зыр ахэр ары ІузыгъэкӀыштыгъэхэр.

Тутын къыдэзыгъэкӀырэ компания инхэм япащӀэхэм тутыныр киоскхэм зэрашӀащӀэрэм пае ащ ешӀохэрэм япчӀагъэ зэрэхэмыхьощтыгъэр къало. ФАС-м киоскхэр зэрэзэфашыжыгъэм тучанышхохэм яфедэ зэрэхигъэхьуагъэм фэшъхьафӀэу зи шӀуагъэ къымыхьыгъэу елытэ. Арышъ, тутынри пивэри павильон мӀэкӀайхэм къатехьажьхэмэ, ащ фэгъэхьыгъэ унашъо хабзэм ышӀымэ, щакӀохэмкӀэ нахь фед, цыфхэмкӀэ нахь псынкӀ.

Аналитикхэми Іофыгъоу къырахьыжагъэм еплӀыкӀэу фырялӀэр къагъэлъэгъуагъ: тутыныр къызщӀащӀырэ щӀаплӀэм емылӀытыгъэу, ащ есагъэхэм ешӀоныр зэпагъэу-гъэп. Минпромторгыми тутынашӀохэр зэрэхьухэрэм къыщыкӀагъэу ыгъэунэфыгъэп.

Законопроектым зэхьокӀыныгъэу фашыштыхэр тапӀэкӀэ къэлъэгъошт. Ащ нэс зэфэхьысыжьхэр ашыштых, киоскхэм арапэсыштым еусэщтых, тутынымрэ пивэмрэ ахэм ащӀащӀэхэу фитыныгъэ ара-тыжыштымэ къалошт.

Непэ теубытагъэ хэлъэу къэпӀон пӀӀэкӀышт закӀор тутынашӀохэм яахьӀэ тутын уасэм зэрӀэкӀэмыхьэрэр ары. Ащ ыуасэ хэхьо зэпыт, псынкӀашӀу хахьоу бэмэ алытэ. ИлъэситӀу-кӀэ узӀэкӀлӀэбэжымэ, тутын уасэм ипроценти 9-м ехьоу къахагъэхьогъагъ, икӀыгъэ илъэсым проценти 5-м ар кӀэхьагъ. Арышъ, тутын ешӀохэрэм япчӀагъэ къыщыкӀӀэщтми, ар зӀытыгъэщтыр тучанэу зышӀащӀэрэр арӀэп, уасэу фашырэ ары нахь.

(Тикорр.).

АгъэпцӀэгъэ цыфхэмрэ зыгъэпцӀэгъэ псэолъэшхэмрэ министерствэм егъэунэфых

Мы лъэхьаным унэ псэолъэшхыным пылъ подряд организации 20-мэ Адыгеим Іоф щашӀэ. Цыфхэм яахьӀэ Іахьхэр харагъальхьэхэзэ, ахэм фэтэрыбэу зэхэт унэхэу зӀкӀэмкӀи квадратнэ метрэ мин 200-м ехьу ашӀы.

Адыгэ Республикэм псэолъэшхынымкӀэ, транспортымкӀэ, унэ-коммунальнэ ыкӀи гъогу хьызмэтхэмкӀэ и Министерствэ фэтэрыбэу зэхэт унэхэр шыгъэхнэм ахьӀэ Іахь хэ-зыльхьэгъэ цыфхэм ыкӀи зифитыныгъэхэр аукуа-гъэхэм яреестрэ егъэхьа-зыры. Ащ нэбгырэ 32-рэ хагъэуцуагъ.

Адыгэ Республикэм ипрокуратурэ къызэрэщы-тӀуагъэмкӀэ, цыфхэр зыгъэпцӀэгъэ организациехэм яхьылӀэгъэ унашъоу хьыкумым ышӀыгъэм кӀуачӀэ илэ хьугъэ. Ахэм ащыщӀэу зы организацием нэбгырэ 46-мэ яахьӀэ Іахьхэу сомэ миллион 74-рэ зыкӀуиупкӀагъ.

Адыгэ Республикэм псэолъэшхынымкӀэ, транспортымкӀэ, унэ-коммунальнэ ыкӀи гъогу хьызмэтхэмкӀэ и Министерствэ зэрэщыхагъэунэфыкӀыгъэмкӀэ, фэтэрыбэу зэхэт унэхэм яшӀын ахьӀэ Іахь хэ-зыльхьэгъэ ыкӀи зифитыныгъэхэр аукуагъэ цыфхэмрэ нэмыкӀ организа-

циякӀэхэмрэ къыхэгъэщыгъэхнэм ехьылӀэгъэ ІофшӀэныр министерствэм лъегъэкӀуатэ.

Ащ нэмыкӀэу, Іахьзэхэлъхьэ унэ псэолъэшхыным хэлэжыэрэ цыфхэм яфитыныгъэхэр ямыгъэ-укьогъэхнэ, къыныгъоу къыкӀокӀыхэрэм алыплӀэгъэн, ахэр псынкӀэу дэгъэзыжыгъэхнэ, унэ фитыныгъэхэу цыфхэм ялэхэмрэ къэлэгъэпсын ыкӀи чыгу хэбзэгъэуцугъэхэм агъэ-нэфэрэ шапхьэхэмрэ ямыгъэукуогъэхнэ гухэлӀым фӀашӀ ведомствэ зэфэшъхьафхэм ялыкӀохэр зыхэтыгъэ ІофшӀлэ куп зэхашагъ. Ащ хагъэхьагъэх республикэ, муниципальнэ хэбзэ къулыкӀухэм ыкӀи правэухьумӀкӀоу къулыкӀухэм ялофышӀэхэр.

Къэлуагъэмэ хушт 2016-рэ илъэсым иапэрэ квартал зычӀсыхэрэ унэ квадратнэ метрэ мин 31-рэ республикэм зэрэщатыгъэр. Ар 2015-рэ илъэсым Адыгеим щатыгъэм фэди-рэ ныкӀорӀэкӀэ нахьыб.

(Тикорр.).

ЗАКОНОПРОЕКТЫКӀЭХЭР

Къэралыгъо ІофышӀэхэм апай

Къэралыгъо ІофышӀэхэм къаратырэ лэ-жъапкӀэри илъэс къэс зыгъэлпсэфыгъо уахьтӀэу къафыхафэрэри лэжъэкӀоу къы-зэрыкӀохэм яехэм анахьыбагъэх.

Мэкьюогъум и 2-м Фе-деральнэ законэу «О госу-дарственной гражданской службе Российской Феде-рации в части упорядоче-ния продолжительности от-пусков на государствен-ной гражданской службе» зыфилорэм зэхьокӀыныгъэхэр фашыгъэх. Ахэм къы-зэрэщӀапорӀэмкӀэ, апэрэмкӀэ, зыгъэлпсэфыгъо пӀа-лӀэр зыфэди-зышт мэфэ пчӀагъэр зэблахьушт, зӀкӀэ къэралыгъо ІофышӀэхэм, Іофэу е ІэнатӀэу агъэцӀа-рэм емылӀытыгъэу, адрэ-хэм афэдэу джы зызэра-гъэлпсэфырэр мэфэ 30 хушт. ТапӀэкӀэ пащӀэхэм мэфэ 35-рэ зызэрагъэлпсэ-фыштыгъэр.

ЯтӀонэрэмкӀэ, исэнэ-хьат елытыгъэу илъэс

пчӀагъэу Іоф зэришӀэн фаер изыгъэкъугъэхэм япӀальэ къэсэу зыгъэлпсэ-фыгъо уахьтэм кӀохэ зы-хьукӀэ ахьӀэ тедзэу афа-шыштыгъэхэр зэблахьу-гъэх. ТапӀэкӀэ илъэс пчӀа-гъэу цыфым Іоф зэри-шӀагъэ пӀэпчъ мэфэ зы-рыз афыхагъахьощтыгъ, джы илъэситфым пае — зы мафэ, илъэси 5-м къы-щегъэжыагъэу 10-м нэс — мафитф, илъэси 10-м къы-щегъэжыагъэу нахьыбэрэ Іоф ышӀагъэми — ма-фитф иотпуск фыхагъа-хьозэ ашышт.

ЗилофшӀэгъу уахьтэ мы-гъэнэфагъэхэми (ненорми-рованный рабочий день) языгъэлпсэфыгъо мазэ мэ-фи 3 афыхагъэхьошт.

(Тикорр.).

БЗЫЛЬФЫГЪЭ КЪЭЛЭМЫР

Дунаишхор ыгу къыщеклоклэу...

Усэныр аукъодыеп, ар тхьэтын, гъогу зыфэ-хьугъэ пэпчъ, ыпсэ ащ кIэгъэкъон фишIэу игъашIэ къехъы. ИгушыIэ мзэуцу, игупшысэ зейIэты.

Дунаим тетыр
шIу зэрэлъэгъумэ,
Дэхэгъэ шэнышъ —
сэ сидунай.
Акылыр теклоу
тызэгурыломэ,

Дунэе хъарыр зэу тиунай.
— къыщекло усэу «Сэ сидунай» зыфилогэм адыгэ литературэм хьалэлэу щылэжьэгъэ Хъунэго Нурет Исхъакъ ыпхъум.

Хъунэго Нурет мэкьюогум и 5-м, 1930-рэ ильэсым Крас-ногвардейскэ районым ит къуаджэу Джамбэчыи къыщыгъу, плуныгъэ ыкIи гъэсэныгъэ дахэ ыгъотыгъ — Адыгэ клэлэгъэджэ техникумыр, 1960-рэ ильэсым Адыгэ клэлэгъэджэ институтым филологиемкIэ ифакультет къыу-хыгъэх. 1961-рэ ильэсым къы-щегъэжьагъэу зыгъэпсэфыгъом оклофэ хэку гъэзетэу «Социа-листическэ Адыгеим» (джы «Адыгэ макъэм») зэдзэклакIоу лоф щилэагъ. Нурет ытхыгъэр 1951-рэ ильэсым къыщегъэжьа-гъэу къыхиутыгъыгъэх, ахэр хэ-ку ыкIи край гъэзетхэм, алыма-нахэу «Зэкъошныгъэм» къары-хъэщтыгъэх, хэку радиом къы-тыщтыгъэх. Иадыгабзэ зэрикла-сэм, фэсакъэу зэрэзэрихы-лэрэм, ыухъумэным зэрэфэ-хъазырым, илэпкъ шъхьэлъы-тэж зэрэлъагэм, къэрар зэрэ-хэлым, идунэеппыкIэ зэрэ-псыхъагъэм Тхьэм къыхилъхъэ-гъэ зэчыи цыпэр къыгъэщып-къэжьын фаеу ышIыгъ.

Хъунэго Нурет адыгэ бзыль-фыгъэ гуклэгъушIэ-гукъабзэу, илэпкъ, цыфхэм апаемэ, зы-шъхьамысыжыгъыгъэх ащыщыгъ. Адыгэ унэгъо лъэчIэж зэрэца-плугъэр мыгъуащэу, игулыгъэ зы-нэмысырэ щылагъэп. Сыдигъуи игумэкл-гупшысэхэр къетэкъокIы-гъэхэу, адыгэ лъэпкъым ышIхъэ къырыкIуагъэм ыкIи ыпэкIэ къэ-тым, къырыкIощтым ыгу зэлъа-лыгъыгъ. Иусэ сатырхэмкIэ лъэ-пкъыр ыгъэгъуазэу адыгэм игъа-шIэ псэпытэ зышIырэ шэнышIу-хэм ягугъу къышIыгъ.

Зы цыфым зы цыфыр
фэщыпкъэмэ,
Зы цыфым зы цыфыр
шIолъапIэмэ,
ШIу щэху зэфамышIэу
зэдахьымэ,
Насыпыгъ джар —
тшIэнэу тыфаемэ.

Етлани усаком ыгу клэмы-тасхъэу къело:

Цыфым илэпIагъэр —
дунай мылкъу.

Ау гуклэгъуи, нэхъоий къыра-мыдзэу, цыфыр бадзэм памы-шыжъэу зэрэхъугъэр гууз-лыуз щэху усаком. Къыфэджэ ма-мырныгъэм, зэгурылоньгъэм, адыгэр мы чIым лъэпытэу те-зыгъэтыт пстэум. Мэгумэклэ, узэфэсакъыжыным, узэрэу-хъумэным узэригъэптырэр щы-кIэгъэтхы усэу «**Хэмыгъэклэ цыфыгур**» зыфилогэм.

Хэмыгъэклэ цыфыгур,
уепэгэкIэу,
Темыклут псы чыIэр,
уепсынклэклэу.
КIэмыгъэлъ
унэгъу шIункIырымэр,
Имыгъэлъ гу шъабэм
хъарамыгъэр.

Нурет иусэ сатырхэр къызэ-рыкIо дэдэхэм фэдэхэми, ахэр гупшысэ закIэх, плуныгъэ мэхъа-нэшхо зыпкъырылтых. Итхы-лэу «ГушыIэр Iэзэгъу» зыфи-логэу 1992-рэ ильэсым къыдэ-кIыгъэм усэхэмрэ рассказхэм-рэ бэу дэтых. Ахэм зэкIэми цыфыр цыфы зышIырэр игу-къэбзагъэу, зыгъэдахэрэр ицIы-фыгъэ хабзэу зэрэщытыр къа-щырилотыкIыгъ.

Тыгъэнапэу уигушыIэ
Секлошъылэ сегъэфабэшъ,
Уц Iэзэгъушъ
псэлъэ шъабэр,
Зэхэсхынэу сыкIэгүлэ.

Усэн-тхэн Iофым мурадэу фырилэри иусэ сатырхэмкIэ къыдгурегаIо:

Сэ мы дунаим
сызыкIытетыр —
Лъэпкъым идахэ
лупэм телъынэу,
лахьылныгъэм
къыкIимычинэу,
ГушIуагъо зилэм
сидзэхэфынэу,
Сабыим ышIхъэ
шъабэу Iэ щысфэу,
Iэ фабэр бэмэ
афэсщэинэу.

«Дунаим сызыкIытетыр».

Бзыльфыгъэгу къабзэм бэ ифэрэр — гушIуагъуи, гүмэкли, къини, лыузи, хъяр Iотэжыгъуи;

Ным ычIыплэшъ,
ар зэрэпхъожьын,
Къэхъугъахэп
пщызгъэгъушъ-
жыын.

***

Насыпыгъ уикласэр
къыоужэныр,
Оуиеу, уриеу
чIы уилэныр.
СичIыгужэ ащ фэдэу
сэ силэр,
Къысэжагъэшъ,
сыкIыфэкIожыгъ.
«СыкIыфэкIожыгъ».

Усаком анахъ гу-щылэ фабэхэм, лъэш-хэм, зафэхэм, шъабэ-хэм зыкIи ашъхъасы-гъэп Ным фэусэным, ащ идэгъугъэ-лъэагъэ зэлъаригъэшIэным пае. Ащ фэгъэхыгъэ усабэ тхылхэм хэгъэушъхъа-

фыкIыгъэу адэт. «**Сянэу нымэ ялий**», «**Тянэ Iушъаб**», «**Ным игулаклэ**», нэмыкIхэри.

Нурет икIэлэмылэ ныбжьы-кIэгъум, шIулъэгъум, ныбджэгъу-ныгъэм афэгъэхыгъэ усэу къы-пкIыгъэри макIэп, ирассказхэр плонхэшъ, адыгэ щылэклэ-псэу-кIэм иунэшхо-хабзэхэр зэкIэ ащызэгъэзэфагъэх ыкIи ащы-зэхэфыгъэх. Ау зы гъэзет тхы-гъэ цыкIум зэкIэ тхакIом илэ-жыгъэ — итворчество узэрэ-фаеу къыщиплотыкIын плъэкIы-щтэп. Сэ анахъэу шIоигъуагъэр адыгэ бзыльфыгъэ тхакIоу, лъэпкъ гупшысэр итхыгъэхэмкIэ зыгъэбаигъэу, адыгэ психологи-ер дэгъоу озыгъэшIэрэ тхыгъэ-хэр къызIэклэклэыгъэ Хъунэго Нурет ыцIэ шIур зыфилэжы-гъэ лъэпкъым къызщыгъуэ мафэмкIэ ыгу къэзгъэкIыжы-ныр ары.

Уехъопсэнэу Хъунэго Нурет цыф къэбзагъ, усэкло ыкIи тхэ-кло дэгъугъ, «гушыIэ Iэзэгъур» къыгъотыныр фызэшIокIыгъ.

МАМЫРЫКЪО
Нуриет.

Сурэтым итыр: **Хъунэго Нурет.**

Лъэуж нэф

Адыгэ Республикэм ыкIи СССР-м янароднэ
кIэлэгъэаджэу, ильэс 45-рэ Афыпсыпэ гурыт
еджаплэм идиректорыгъэу, Лениным иорден къы-
зыфагъэшъошагъэу Шъхьэлэхъо Дарихъан Шъали-
хъэ ыпхъур шIукIэ бэмэ агу къынагъ.

Ар мэлэпфэгъум и 20-м, 1926-рэ ильэсым Шъхьэлэхъо Шъалихъэрэ Дэхэщэрэ яунагъо къыхъухъагъ.

Дарихъан инасып къыхы-гъэп тым гу щифэнэу, илэсэитIу нахъ ымыныбжъэу ащ идунай ыхъожыгъ. Нымрэ пшъэшъэ цы-кIумрэ ЦунтIыж Ботэкъо (Да-рихъан ятэжъ) Афыпсыпэ ыщэ-жыыхи, ахэм яунагъо Дарихъан щапIугъ, щалэжыгъ. Илэсэи 7 ыныбж зэхъум, мэкъумэщышIэ ныбжыкIэхэр зыщеджэрэ еджа-плэм пшъэшъэжыер чIагъахъэ — ар Афыпсыпэ дэтыхъ.

1941-рэ ильэс къин гузэжъо-гъум Дарихъан еджаплэр къе-ухышъ, колхозэу «Афыпсып» зыфилогэм ихэтэрыкIлэжэ бри-гадэ учетчикэу IофшIэныр щы-регъахъэ. Ар колхозышхуагъ, бригадыбэу зэхэтыгъ. Хъулыфы-

гъэхэм янахъыбэр заом щы-лагъ, цыф кIуачIэр икыуштыгъэп, ныбжыкIэхэр чIыплэ зэфэ-шъхъафхэм ащылажъэщтыгъэх. Дарихъан хэтэрыкIлэжэ брига-дэм, былымэхъо фермэм, нэ-ужым колхоз правлением сек-ретарэу Iоф ащишIагъ.

Нэмыцхэр благъэу къуа-джэм къекIуалэщтыгъэх. 1942-рэ ильэсым ишышъхъэлэу мазэ и 15-м пIым къуаджэр ыштагъ. Еджаплэм еджэныр щызэла-гъэугъ, ар нэмыцхэм шэщ ашы-гъагъ.

Мэзаем и 18-м, пчэдыжым сыхъатыр 7-м Афыпсыпэ нэ-мыцхэр дафыжыгъэх. Мазэ нахъыбэ темышIагъэу еджаплэм егъэджэн Iофым пидзэжыгъ. Яенэрэ классищэу къызэлуахы-гъэмэ нэгырэ 38-рэ арысыгъ. Дарихъан еджэным фежъэжы-

шIоигъуагъ, ау колхозым ипа-щэхэм къатIупщыгъэп, цыф кIуачIэр икыуштыгъэп. IофшIэныр чIидзыжыгъэм, губгъэн къыхыщт — кумалыгъэ зэрихъагъэм фэд. КъэнэжыкIэр зы: Iоф ышIэщт ыкIи еджэщт. Пчэдыж-рэ жъэу колхозым макIо, ышIа-пхъэр ешIэ, етIанэ — еджа-плэм, еджэгъу ужим конторэм Iоф щешIэ. Джащ тетэу еджэ-нымрэ IофшIэнымрэ зэдегъэца-кIэх. Гуетыныгъэ хэлъэу ильэс 14-м итыгъэ пшъэшъэжыем Iоф ышIагъ, ищытху аригъэлуагъ. ЕджаплэмкIи гъэхъэгъэшIухэр ышIыгъэх, оценкэ дэгъухэр зы-рыт тхылъи къыратыгъагъ.

Краснодар дэт кIэлэгъэджэ институтым ихъисап-физикэ факультет чIэхъэ. Студентыгъо ильэсхэр псынклэу кIуагъэх. 1950-рэ ильэсым кIэлэгъэджэ сэнэхъат илэу икыуаджэ къэкIо-жыгъ. Еджаплэм хъисап урок-хэр я 8 — 10-рэ классхэм аригъэхынэу къыщыратых. КIэ-лэгъэджэ ныбжыкIэр IофшIэн егугъу, иурокхэр гъэшIэгъонхэу, гүм къинэжъхэу зэхэщэх.

Зы ильэс нахъ Iоф ымышIа-гъэу районым икомсомольцэхэм Дарихъан комсомолым ирайком исекретарэу хадзы. Пшъэшъэ чанэу зэрэщытыр, IофшIэным

шIулъэгъушхо зэрэфырилэр, гъэ-псыкIэ-шыкIэ гъэшIэгъонхэр зэ-ригъэфедэхэрэр нэрылэгъу мэхъу. Комсомольцэмэ яныбджэгъу шIыпкъэу зыкIэгъэпIагъэу, Iоф-шIэгъухэм агурэлэ. Дарихъан исэнэхъаткIэ Iоф ышIэ зэрэшIо-гъом комсомолым ирайком ипа-щэ шигъэгъозагъ ыкIи илэу кыфагъэцэкIагъ. Пшъашъэр еджаплэм директор фашIы. Еж нахъыжъхэр упчIэжъэгъу ышIы-хэмэ, Iэпылэгъу къызфигъэхъу-хэзэ, зылут IэнэтIэшхор дэгъоу егъэцэкIэ.

1955-рэ ильэсым еджаплэм кIэлэеджэкIо производственнэ бригадэ щызэхэщэгъагъ. Ащ пащэу илагъ апшъэрэ классым иеджакIоу Кшытыжэ Аслъан. Бригадэм дэгъоу Iоф ышIэным пае кIэлэ чаным бэ Iофтхъабзэу зэрихъагъэр. Адыгэ хэкумкIэ бригадэр апэдэдэу зэхэщэгъэу щытыгъ. Гъогогъу 18 ар Моск-ва ВДНХ-м щылагъ, медальхэр, дипломхэр, шIухъафтын лъапIэ-хэр къыхыгъэх. Адыгеим ит анахъ еджэплэ дэгъумэ а лъэ-хъаным ащыщыгъ Афыпсыпэ еджаплэр. IофшIаклэ зэрагъэ-шIэным пае кIэлэгъэаджэхэр, районым, хэкум ыкIи краим гъэсэныгъэмкIэ ялофшIэхэр мыщ къаклоштыгъэх. Гъэсэны-

гъэмрэ плуныгъэмрэ альэны-кIэ гъэхъагъэу еджаплэм ышIыхэрэр къызыпкъырыкIы-щтыгъэхэр еджаплэм пэщэны-гъэ дызезыхъэрэ Шъхьэлэхъо Дарихъан.

Еджаплэм ыпашъхъэ ит пшъэ-рылхэр игъом ыкIи дэгъоу зэ-шIохыгъэ хъуштыгъэх, ау зы Iофыгъо мыгъэцэкIагъэу къанэ-щтыгъэ — ар еджаклохэри, кIэ-лэгъэаджэхэри, ны-тыхэри зы-гъэгумэкIыштыгъэ еджэпIаклэм ишIын. 1925-рэ ильэсым еджа-плэр зычIэт унэр ашIыгъагъ. Дарихъан зыфежъэрэр гъунэм нимыгъэсэу уцуи, тIыси ышIэ-щтыгъэп. Ащ ишIуагъэклэ еджа-плэр псынклэу къашIыгъ.

Народнэ гъэсэныгъэм гъэ-хъагъэу щышIыгъэхэм апае Шъхьэлэхъо Дарихъан медалэу «Адыгеим и Щытхъузехъ» зы-филогэр къыратыгъ, Адыгеим ыкIи РСФСР-м язаслуженнэ кIэлэгъэадж, энциклопедическэ гушыIалэем датхагъ, РСФСР-м икIэлэгъэаджэхэм язэфэс хэлэ-жыагъ. Афыпсыпэ гурыт еджа-плэм Дарихъан ыцIэ фауысгъ. Псаоу щэлэфэ хьалэлэу хэгъэ-гум фэлэжыагъ, цыфхэм егъа-шIи ащыгъупшэщтэп.

ХЪУШТ Щэбан.

Хэукъоныгыищ пшыгъэмэ — ТРАНСПОРТ ЗЕФЭНЫМКІЭ фитыныгъэ уилэжъэп

Тигъогухэм тхьамыклагъоу атехъухъэрэм япчъагъэ лъэшэу зэрэахъорэм, ахэм цыфыбэ зэрахэкӀуадэрэм къэралыгъо пашэхэри, обществэри егъэгумэкӀых, хэкӀыпӀэ зэфэ-шъхьафхэм яусэх. Шапхъэу зекӀохэрэри зэпы-мыоу агъэлъэших, тазырхэр къаӀэтых, ау узыгъэрэзэн кӀэуххэр тӀээгъухэрэп.

Тиухътэ водителъхэу гъогурыкӀоным ишапхъэхэр икӀэрыкӀэу зыукъохэрэм арагъэхьыщт пшъэдэкӀыжыр зэрагъэлъэшырэм фэгъэхьыгъэ законопроектыкӀэр Къэралыгъо Думэм къы-халъхьагъ. Ащ къызэрэдильтэ-тэрэмкӀэ, хэукъоныгыищ водителым зишыкӀэ, илъэс-ильэс-рэ ныкӀорекӀэ зефэнымкӀэ фитыныгъэр лахыщт. Мы гъэтэ-рэзыжыныр административнэ хэбзэукъоныгъэхэм я Кодекс истатьяу 12.38-м хагъэхьан гу-хэлъ яӀ.

Гъэлъэшыгъэ пшъэдэкӀыжыр шэпхъэ пстэуми афэгъэхьы-гъэп. ЗефэнымкӀэ фитыныгъэр зыуимылъжыны ылъэкӀыщтыр

я 3-рэу скоростыр 40-м ебгъэ-хъугъэу укызагъэуцукӀэ ары. Джащ фэдэу, мэшӀоку гъогур зызэпыпчыкӀэ е нэфрыгъозэ пльыжъэу къэнэфырэм уцогъуищрэ уземыжэкӀэ, фитыныгъэр уилэжыщтэп. Гъогузэпы-рыкӀыпӀэм зикӀогъур ыкӀи хэ-ушъхьафыкӀыгъэ мэкъэгъэлъхэр зыхэгъэнэгъэ автомобильхэр щыблэзымыгъэкӀырым, «зебрэм» къытехъэгъэ лъэсрыкӀом емыжагъэм (уцогъуи 3-рэ а хэукъоныгъэр зишыкӀэ) а пшъэдэкӀыжыр къежэ. Зефэ-нымкӀэ фитыныгъэр зылахыщт-хэм ащыших гъогум рыщэгъэ гъэтхыгъэ занкӀэм я 3-рэу техъэу зыкызызэпырызгъэзэ-

жырэ е ыпэкӀэ кыкӀырэ ав-томобилым илъэныкӀо техъэ-рэ водителъхэр.

Зэхэубытагъэхэу мы хэукъо-ныгъэхэм пшъэдэкӀыж арып-хьын пльэкӀыщт. Ащ кыкӀы-рэр кыжжугурыдгъэлон. Нэфры-гъозэ пльыжыр кыхханагъэу водителыр гъогум рычъагъ. Ащ пае тазыр тыралъхьагъ. АщкӀэ административнэ пшъэдэкӀы-жымы ипӀалъэр зы илъэс. Та-зырыр зитыжыгъэ нэужым а илъэсым кыкӀоцӀ ыпшъэкӀэ зигугъу къэтшыгъэ шапхъэхэм ащыц зиукъокӀэ, илоф хыку-мын щызэхафыщт. Ау щылэх фитыныгъэ ямыӀэу машинэр зезыфэрэ цыфхэр. Ахэм альэ-ныкӀокӀэ тазырэу сомэ мини 10 — 30-р статьям кыщыдэ-ллытагъ.

Къэлогъэн фадэ, зэпымыоу иоф зышӀэрэ фотовидеофикса-циехэм кыхагъэщыгъэ хэукъо-ныгъэхэр мыщ кыхиубытэхэ-рэп. Арышъ, почтэкӀэ тазыр-хэр кызыфагъэхьыхэрэр мы-гумэкӀынхэ альэкӀыщт. Псын-кӀэзефэныр зикӀэсэ водителъ-хэр лъэшэу егъэгумэкӀых икӀэ-рыкӀэ хэукъоныгъэм итехыжыны пӀалъэу пылъым.

Джыри зэ кыкӀэтӀотыкӀы-жыны, пшъэдэкӀыжъэу тыралъ-

хьагъэр гъэцэкӀагъэ зыхъурэм ыуж илъэс зытешӀэкӀэ, ар ты-рахыжы. ГушыӀэм пае, ско-ростыр 40-м ебгъэхъугъэу ин-спекторым укыгъэуцуи тазыр кыпфыритхыкӀыгъ. Уфаемэ, зэу банкым ар щыотыжы е мэфизэ узехэкӀэ базэм ар ихъанышъ, процент 50 фэгъэ-кӀотэн уилэу птыжыщт. Уимы-хьакъымэ, мэфӀи 10-м кыкӀоцӀ укӀэдэон уфит. МэфӀи 20 зыте-шӀэкӀэ фэгъэкӀотэныгъэр пшӀо-кӀоды, мэфӀи 60-м кыкӀоцӀ шӀокӀ имылэу птыжыны фадэ. Джа тазырыр зыптыжырым кыщегъэжъагъэу постановле-ниер гъэцэкӀагъэ мэхъу ыкӀи илъэсыр алытэнэу рагъажъэ. Джа илъэсыр екыфэ хэукъо-ныгъэу пшырэр ятӀонэрэ мэхъу.

Ау уимылъэныкӀобгъу уте-хы, зефынымкӀэ фитыны-гъэр пӀахыгъэмэ, пшъэдэкӀы-жъэу кыптыралъхьагъэр зы-щыуухырэ мафэм (правэхэр кызыуатыжыкӀэ) кыщыубла-гъэу илъэсыр къальытэнэу ра-гъажъэ.

Советскэ Союзыр зыцӀэми гъогурькӀоным ишапхъэхэр щэ-гъогогъо заукурэм автомо-биль зефэнымкӀэ фитыныгъэр алахыщтыгъэ ыкӀи правэхэм гъуанэхэр афашыщтыгъэх.

**«Щынэгъо зефэным»
фэгъэхьыгъэ унашъом
Д. Медведевыр
кӀэтхагъ**

ГъогурькӀоным ишапхъэхэм афашыгъэ зэхъокӀыныгъэу «щы-нэгъо зефэныр» зыфилорэм фэгъэхьыгъэ унашъом УФ-м и Премьер-министрэу Дмитрий Медведевыр зэрэкӀэтхагъэр игуадзэхэм адырилэгъэ зэлукӀэ-гъум кыщылауагъ. Цыфэу ежъ ищылэныгъэ имызакъоу, къэ-зыуцухъэхэрэми ящылэныгъэ щынагъо кыфэзыхьырым пшъэ-дэкӀыж зэрэагъэхьыщтым мыр фӀлорышӀэщт.

Мыщ кыхиубытэу алыта-гъэхэр: транспорт амалхэу зэ-хэтхэу кӀохэрэм ащыц зэры-кӀорэ лъэныкӀор зэблихъуныр е зикӀогъур блимьгъэкӀыныр, уапэ ит автомобилым ыуж узэ-ритын фадэ гъогуанэр (дистан-циер), имыщыклагъэу тормо-зым утелункӀэныр, кыбдэхы-рэ транспортым пэрыохъу уфэ-хъуныр, нэмыкӀхэри.

ПшъэдэкӀыжъэу мы хэукъо-ныгъэхэмкӀэ арагъэхьыщтыр джыри гъэнэфагъэгъоп. Къэра-лыгъо автоинспекцием игъоу елъэгъу тазырыр сомэ мини 5-м кыщегъэжъагъэу зефэ-нымкӀэ фитыныгъэр алахыныр е уголовнэ пшъэдэкӀыж ара-гъэхьыныр.

ЫпшъэкӀэ зигугъу къэтшы-гъэ законопроектым ыкӀи хэ-бзэгъэуцугъакӀэу «щынэгъо зе-фэным» афэгъэхьыгъэу епллы-кӀэхэр къедгъэлотэнхэу гъогу-рыкӀоным щынэгъончъэнымкӀэ Къэралыгъо автоинспекцием и ГъӀлорышӀаплӀэу Адыгэ Респу-бликэм щылэм административ-нэ практикэмкӀэ иотдел ипа-щэу Алексей Чмыревым зыфэд-гъэзагъ. Ащ кызыриуагъэмкӀэ, джэуап гъэнэфагъэхэр джыдэ-дэм щылэхэп. Сыда пӀомэ мы-хэр гъэцэкӀагъэ зэрэхъуцтхэм джыри федеральнэ гупчэм икӀоу иоф дишӀагъэп. Зым кӀуа-чӀэ иӀэ хъугъэ нахъ мышӀэми, агъэцэкӀэным фэхъазырэп.

**Хэутыгъэ зэфэшъхьафхэр
кызыфигъэфедзэ
кызыгъэхъазырыгъэ
ІШЪЫНЭ Сусан.**

УРЫСЫЕМ ЩЫКЪЭБАРХЭР

**Макъэхэм
ауасэ
партиехэм
зэрагъашӀэ**

Мы илъэсым илоныгъо мазэ щылӀэщт хэдзын-хэм хэдзакӀохэм амакъэхэм япроценти 5 ахынышъ, Къэра-лыгъо Думэм фракцие щызэ-хэцэгъэным ифилыныгъэ кы-дъылъэным партиехэр зэрэфэ-банэхэрэм имызакъоу, зэпы-рыкӀыпӀэ проценти 3-р нахъ макӀэ ашӀыгъэ къэралыгъо ахыцэ ЫгыӀыгъу кыдъылъэным езы-щӀэлӀхэрэ гъогур кызыӀузыжын зылъэкӀыщт партиехэр зэра-гъашӀэ ашӀыгъу.

**Пособием
хагъэхъон
агу хэлъ**

ІофшӀэн зымыӀэхэм по-собие зэраратырэ шыкӀлэр 2017-рэ илъэсым зэрихъокӀын

ыкӀи ар мазэм сомэ мини 8-м нигъэсынэу Минтрудым егъэнафэ. Ау ащ фэдэ Ізпы-лэгъу зэратыщтхэр лэжъапӀэ къэгъотыгъэным чаныгъэ хэ-лъэу лыхъухэрэр арых ныӀэп.

КПРФ-м

игухэлъыкӀэхэр

Хэгъэгум хэхъоны-гъэхэмкӀэ гъогоу хи-хыгъэр мамырыныгъэ шыкӀэм тетэу зэхъокӀыгъэным фӀшӀ КПРФ-м коммунистхэр боевой ухъазырыныгъэм фещэх. Ахэм агъэнафэ Къэралыгъо Думэм ихэдзынхэу щылӀэщтхэм хэдза-кӀохэм амакъэхэр бэу ахыны-хэшъ, большевикхэм 1917-рэ илъэсым зэрашыгъагъэм фэ-дэу къэралыгъом гъогоу хи-хыгъэр зэрахъокӀынау.

**Инвестициехэм
яшӀуагъэкӀэ**

Къалэу САНКТ-ПЕТЕР-БУРГ ифӀбээнергетикэ илъэс 14-м кыкӀоцӀ инвести-

циехэу сомэ миллиарди 151-рэ кыӀэкӀэхьанэу агъэнафагъ. Ащ ызыныкӀо фӀбэ хытыу-хэр гъэкӀэжыгъээнхэм пӀуа-гъэхьащт. Ащ тегъэпсыкӀыгъэу цыфхэм фадэр нахъ дэгъоу аӀэкӀагъэхьанэу агъэпсыщт.

**Гъомылэпхъэ
эмбаргор
лъагъэкӀотэщт**

Урысыем гъомылэпхъэ эмбаргор 2017-рэ илъэ-сым ыкӀэхэм анэсэу лыгъэ-кӀотэщт. Ау агрокомплексым джы хэхъоныгъэу ышыгъэхэм лъапсэ афэхъугъэр эмбаргор арӀп, отраслэм къэралыгъо Із-пылэгъоу ратыгъэр ары нахъ.

**ЗаконыкӀэм
ишапхъэхэр**

Мыкощырэ мылъкум мыщ лахъыр зы бысы-мым ятӀонэрэ бысымым зэ-рритыжырыр нотариусымкӀэ укыкӀызэ зэшӀопхын фадэу за-

коныкӀэм егъэнафэ. А зако-ныр ФедерациемкӀэ Советым игъоу ылъэгъугъ. ГушыӀэм пае, фӀтэрым е чылъэ унэм щыц лахъхэр нэбгырэ пчъагъэмэ атетхагъэмэ ыкӀи ахэм ащыц горэм илахъ ны-тыхэм е шы-шыпхъухэм аритыжы шыоигъо-мэ, ар нотариусымкӀэ кыкӀызэ ыгъэпсын фадэ.

**Автомашинэ
ІугъэкӀыныр**

Къэралыгъоу ЛИВАН автомашинэ лъэпкъэу «Ладэм» иӀугъэкӀын щырагъэ-жъэжыгъ. Мы илъэсым ыкӀэ-хэм анэс а къэралым авто-машинэ 900 ращӀэп.

**ЯкыдэгъэкӀын
ригъэжъэжыщт**

Бюджет ахыщэу сомэ миллиарди 100 зыфа-тӀупщӀкӀэ, самолетышӀ компа-ниее ОАК-м советскэ авиапро-мым итарихъ щыц самолет лъэпкъхэу Ил-96-мрэ Ил-114-

мрэ икӀэрыкӀэу кыдигъэкӀыхэу ыублэжыщт.

**Хы транспортыр
агъэкӀэжыщт**

Аужырэ илъэс 60-м кыкӀоцӀ апэрэу мы илъэсым Урысыем щырагъэ-жъэщт нэбгырэ 300-м ехъу зезыщэн зылъэкӀыщт круиз къухытӀум якъэшын.

**Энергетикэм
шӀуагъэу
кытырэр**

Інджылызым ЕЛЫ-ИТЫГЪЭМЭ, Урысыем электричествэу щэгъэфедэрэр фӀдиплӀкӀэ нахъ макӀ. Тапэрэ илъэситфым кыкӀоцӀ Урысыем иэкономикӀэ электричествэм шӀуагъэу кытырэм фӀди 1,5-у хэхъощт ыкӀи а къэгъэлъэгъо-нымкӀэ КъохъӀпӀэ Европэм, США-м, Китаим, Японием аӀкӀэ-хьажыщт.

**Зыгъэхъазырыгъэр
СЭХЪУТЭ Нурбий.**

ХЪУРМЭ Хъусен

Шулъэгъум икъэгъэзэгъухэр

Къэшлыгъуищ хъурэ пьес

ХЭТХЭР:

Нэфын — зышхъэ зыпътэжырэ адыгэ пшъэшъэ нибжыкI.

Свет — Нэфынэ фэтэрым къыдис ипшъэшъэгъу.

Аслъан — Нэфынэ ипсэлъыхъогъэ клалэр.

Хъазрэт — Нэфынэ шлу зыпъэгъурэ клалэр.

Ешъуаклор — нибжыкIэжъэп, гур зыщызыгъэкIау, Тхъэр зыпкIыжыгъэхэм афэмдэу, къабзэу зэкIаупсыхъагъэу, зэрэфэпагъэмкIи итеплъэкIи IапкIэ-лъапкI. ЗэкIа Iофхэр зыщызекIохэрэр къэлэ паркыр ары. Ащ пае къэшлыгъо пэпчъ зыщыкIорэ уахътэм елътыгъэу паркым дэт цIыф мэкъэ ыкIи шъозехъэ мэкъэ пстэури зэм нахъ инэу, зэм нахъ цIыкIоу къэлэ зэпытых.

(КъызыкIэлъыкIорэр
мэкьюогум и 3-м
къыдэкIыгъэ номерым ит).

Хъазрэт. Арэу оломэ, сы-
одэлун, ау апэ тызэгъээзгъ
джыри зэ тызэлукIэнэу.

Нэфын. Сыдым пая?

Хъазрэт. Тазыфагу кIыхъу-
хъагъэм тэрээу тырыгушылэн
фае.

Нэфын. ПIогъахэри башъ...
Джыри ащ хэтэгъахъо пае, си-
пшъэшъэ намыс къебгъэгъээ-
жын плъэкIыштэпышъ, сызы-
фэежъ шыIэп.

Хъазрэт. Къэбарыр титIо
тазыфагу икIыштэпышъ, а къы-

зэрыпIоу Iофыр гукIодыгъоу
щытэп.

Нэфын. Ар неп ыкIи неущ
ары. Сэ сымедикышъ, ситхъа-
мыкIагъо уфэяпэкиI бгъэбы-
лышъунэу зэрэщымытыр дэ-
гъоу сэшIэ. Сынапэ бжыгъэу
тельым Iапэ къыфашIэу сыкъэ-
мынэным пае сэ къысфэнэ-
жырэ зызакъу... (къэгъы.)

Хъазрэт (фэгумэкIау и-
тIумкIэ ытамэхэр еубытых).
Сыда джы къапIохэрэр? Дэ-
игъэ горэ пшъхъэ къибгъэхъа-
къон!

Нэфын. Шъо, хуульфыгъэхэр
арых, анахъ псы кууми гъушъэу
къыхэкIыжышъун амал зилэ-

хэр. (Нахъ шъабэ къэхъугъэу.)
Сыолъэу, Хъазрэт, дэхэ-да-
хэу IукIыжъ.

Хъазрэт. Гушылэ къысэт сы-
хъатныкIо закъокIэ тызэлукIэ-
кIэнэу.

Нэфын. Арэп, хъун гори
къэмылоу укыизэрэсэдыргы-
гъэр пшIомакIа сэлэ?

Хъазрэт. НэмыкI къыуасIо
сшIоигъуагъэр, ау сфэгъэхъу-
гъэп. Джы тызэлукIэмэ, а ти-
хэуконыгъэ хэкIыпIэ къызэрэ-
фэдгъотыштым сицыхъэ телъ.

Нэфын. Сыд сшIэна, сы-
шIобгъэнагъ, неущ телефоным-
кIэ къытеу.

Хъазрэт. Ащыгъум тызээз-
гыгъ. ХъаркIэ! (Аслъан Iумы-
кIэнэу парк IоцIымкIэ макIо.)

Нэфын (ышъхъэ къышIо-
зыгъэу). Сыдэу сынасыпынчъэ
хурая! Гушхоныгъэр къысхэ-
зылхъэу, сшъхъэ Iэтыгъэу ду-
наим сытезыгъэтыштыгъэ си-
пшъэшъэ намыс къызыхэзгъэ-
фэгъэ мэхагъэм пае чIэсыни,
сынапIэхэр къэслэтынхэкIэ сы-
укIытэу сыкъэнагъ. АщкIэ Хъа-
зрэт сэгъэмысэми, а чэщым
хъугъэмкIэ нахыбэр сэрба
зилажъэр, ауштэу къыздэе-
мыкIонэу зысымыгъэпсыгъэ-
мэ? Сигопэгъоу сыбгъэу зэ-
гозычыштыгъэр зэрэгъэупэб-
жъэшт закъор ары сшъхъэ
илъыгъэр.

Мыдрэ сипсэлъыхъо нэпцI
зыфэдэ шъыпкър слъэгъунэу
сыфэмыеу, ежъ нэмыкI сина-
сып фыхэмыхыгъэу слъытэу,
илъэсицэ зызэрэгъэушъхъа-
кIугъэр икIушт. Ащ изыухыи-
жын сищыкIагъэпышъ, Iофыр
джащ щысыухышт. (Паркым
дэкIыжы.)

Пэлухъу.

ЯтIонэрэ къэшлыгъу

Къэлэ паркыр. Апэрэ къэ-
шыгъор зыщыкIогъэ чIы-
пIэр. Мэфэ ошIу. Аслъан
ыIапэ машинэ IункIыбзэу
пыгъэнагъэр ыгъэчэрэгъуэз,
Нэфынэ зытесыгъэ пхъэнтIэ-
кIум екIуалэшъ, къызэтеуцо,
зигъэчэрэгъуэз зиплъыхъэу
регъажъэ. ЕтIанэ пхъэнтIэ-
кIум зыщыредзыхы.

Аслъан (плъыр-стырым хэ-
тэу). Тыгъуасэ «сыкъызэри-
дзыгъэмкIэ» кIэгъожыгъэу, мы
пхъэнтIэкIоу тызетесынэу ти-
кIэсагъэм джы къыщысэжэ
сшIошIыгъ. Мыщ ыпэкIэ тазы-
фагу зыгорэ кIыхъухъагъэмэ,
джары зэрэщытыгъэр. Джы Нэ-
фынэ зызыкIызэрихъокIыгъэм
хэлъыр шъэфыжъэп. Явнэу ащ
ышъхъэ Хъазрэт къыгъэунэзэ-
гъах, теплээнэу фэмыяхъу тхъэ-
лъанэ къысфилъэу сапашхъэ
исыгъэми. Светэ къызэрэси-
луагъэмкIэ, шъэфэу зэлукIэхэзэ,
ялоф зэрагъэзафэу рагъэжагъ.
Джары тыгъуасэ тIэкIу сыкъы-
зэрэгужъуагъэр иушъхъагъоу
къысэмыжъэшъоу зызыкIыгъэ-
бзэхыжыгъэр. Со мной это
не пройдет!

(Телефоныр къештэ. Номер-
хэр къыхехышъ, гушылэу ре-
гъажъэ.) КIо, сымакIэ пшымы-
гъупшэжыгъэмэ Iофэп. Узгъэ-
мысэрэп, ау сыкъыпфитеуи
къыослогъагъэба сыкъыкIэгъу-
жъоштыгъэр... Джары тэ, мил-
лионерхэмкIэ, зэрэщытыр: ти-
деловой график плотнэ зэ-
пыт, нэдэплъыпIэ хэгъотэгъуаеу.
Джыдэдэм тызэлумыкIэ хъу-
штэп, есть срочный разговор.
Очень надо! УкыызфэмыкIон

аргумент гори зэхэсхынэу сы-
фаеп. Хъау, хъау, только сей-
час! Дэгъу, жду паркым. (Те-
лефоныр джыбэм релъхъа-
жы.) Зыригъанэ фэдэу зи-
шыгъэ нахъ, къэкIошт конечно.
Ыгу хэзгъэкIыгъа Iомэ, дэу
сызэрэдэзекIуагъэр не отри-
цаю. И не первый раз. Ау
тыдэ IоцIа, сызэриплъэгъоу
кIэжъукIыжынышъ, зи мыхъу-
гъахэм фэдэу хъажъу щыр Iо-
нэу къыслуплъыхъэу сапашхъэ
исышт. Потому что, делэп ны-
Iа, зэкIэми ашIомилионер кIэ-
лэжыыр зылэкигъэкIынэу! Прав-
да, сызэрэбанкрот джажъор
ышIагъэмэ, ежъыр хэгъэки, а
Светэ цIэлужыри благъэу къы-
сэкIолIэжынышъ...

Ешъуаклор къыкIэрэхъэ. Ащ
ышъхъац кIыхъэ зэдиштэу дэ-
щэягъ, кIэкозэпыл гохкIэ къе-
кIоу фэпагъэ, апшъэрэ еджапIэр
къызэриухыгъэр къэзыушыхъа-
тырэ ромбикыр ыбгъэ хэлъ.

Ешъуаклор. Воассалям алей-
кум, шлу нэмыкI зыгу имылъ
кIалэр!

Аслъан (шIохъэтэпэмыхъэу
ешъуакIом къеплъызэ ышъхъэ
феложы). Мыри тэ къыкIы-
гъа, зыкъысфигъэадыгабзэу? А
укъэзыфыхъэжъэ ныкIоуасэм
ащ нахъэу зыкъыуигъэшIышт-
ба! (ЕшъуакIом релъ.) Сэ сыгу
илъым сыда хэлшыкIырэр?

Ешъуаклор. О слъэгъурэм
инэу уагъэгубжыгъ.

Аслъан. Уэкстрасенсэу къыс-
шIобгъэшIынэу упылъ, ара?

Ешъуаклор. Ащ фэдэ нэшэ-
нэ хъалэмэткIэ Тхъэр къызэ-
шлушIагъэхэм сачыщэп.

Аслъан. Тэрэз, къызэрэо-
шлушIагъэр лъэгъугъуаеп.

(Джыри къыкIэлъыкIошт).

НЭГУАСЭ ЗЫФЭШЪУШ

МыекIопэ лицееу
N 19-р гъэсэнэгъэ-
пIуныгъэ Iофыгъо
иныр анахъ чанэу
зэшIозыхырэ еджа-
пIэу тикIалэ дэтхэм
ащыщ.

Мыщ бэмышIэу а 1-рэ клас-
сыр дэгъу дэдэу къыщиухыгъ
еджэнымкIэ сэнатушъгъэ ин
зыхэлъэу, иIэдэбныгъэкIэ шы-
сэтэхыпIэу ыкIи хъупхъэу Ла-
мыкIо Пшымафэ (сабийми,
цIэшхо ин иIэшъ, къыгъэшъы-
пкъэжынынэу тыфэлъало). Илъэс
еджэгъур зэраухыгъэм фэгъэ-
хыгъэ мэфэкIау шызэхашъ-
гъагъэм илъэсий джыри мы-
хъупэгъэ шъэожъыем ыцIэ дэ-
гъукIэ къыщыраIуагъ, ар къэ-
зыушыхъатырэ Шытхъу тхыль-
ри, янэ-ятэхэм ацIэкIэ рээз-

ЕджэкIо пэрыт, къэшъокIо дэд

ныгъэ тхъапэри къыфагъэшъо-
шагъэх.

Унэгъо нибжыкIау, зэшхъэ-
гъусэхэу ЛамыкIо Руслъанрэ
Бэлэрэ ясабий апэрэ илъэс
еджэгъум лъэбэкъу дахэ зэрэ-
щидзыгъэм хэлшыкIау ыгъэ-
гушIуагъэх. Яшъэожъыем на-
хыкIау, илъэситIум къехъугъэ
Нарт Пшымафэ кIырыплъы-
ным, тIури цIыф дэгъу хъун-
хэм щэгугъых, ежъхэри зэ-
ралъэкIау алъэ-
плъэх, ашъхъэ да-
гъасэх.

ЛамыкIо Пшы-
мафэ джыри са-
бий дэдэми, ин
гупшысакIэ иI: ты-
дэ ушыIэми, удэ-
лон ыкIи Iэдэб зэ-
рэпхэлъын фаер,
еджэным уегугъу-
мэ, узэрэкIэмы-
гъожыштыр ешIэ.
ИкIас лъэшэу хы-
сапыр — кIидзэн-
къэлъытэныр, зэ-
хэлъхъан-зэхэ-
хыныр, нахыбэ-
нахъ макIэр, зэ-
гъэпшэн-зэгъэоныр
ыгу рехыпэх. Ащ
фэдэ къабзэу, Iуп-
кIэ еджэнри, къэ-
Iотэн-зэхэфынхэ-

ри, пшысэ-таурыхъхэри, рас-
каз кIэкIэхэри, усэхэри шIо-
гъэшIэгъоных. Ежъми ыгу ре-
хы зыгорэхэр зэриплъэкIау
ытхынхэр, къэлотэнри икIас.
КIэкIау къэпIон хъумэ, Пшы-
мафэ еджэкIо пэрыт, апэрэ
классхэмкIэ анахъ къахэщы-
хэрэм ащыщ. Ащ ишыхъат
щытхъу тхыльхъэу къыфагъэ-
шъошагъэхэр.

Еджэным готэу, кIэлэеджэ-

кIо хъупхъэм нэмыкI Iофы-
гъохэри егъэцэкIэх. Апэрэ ма-
фэхэу лицееу N 19-м ипчъэ-
шъхъау зебэкъуагъэм къыщы-
ублагъэу мы еджапIэм шы-
зэхэщэгъэ бальнэ къашъохэм
язэгъэшIэн куп хагъэхъагъэ-
хэм ащыщ. КIэлэцIыкIу къэ-
шъокIо купым ипащэр Кова-
ленко Людмила Юрий ыпхъур
ары. ИлъэсикI-блы зыныбжъхэм
ар гуфалпъэу захэлпIэм, Пшы-

мафэ, адыгэ шъэожъыем, ыпкъ
ишыгъэ дахэ уфэуцIау зэрэ-
щытым гу лъытагъ, ыгъэсэнэу
ыштагъ. КъашъохэмкIэ пащэр
хэукъуагъэп, ЛамыкIо Пшы-
мафэ бальнэ къашъохэр ыгукIэ
псынIкIау ыштагъэх, дэхэ дэ-
дэу ахэр къэшых.

МэфэкI зэфшъхъафхэу зы-
щеджэрэ лицееу N 19-м шы-
зэхэщэхэрэм, джащ фэдэ къа-
бзэу, Всероссийскэ ыкIи рес-
публикэ фестиваль-зэнэкъокъу-
хэм бальнэ къашъохэмкIэ Пшы-
мафэ цIыкIур сыдигъуи ахэ-
лажъэ, ахэм ащыщ Всероссийскэ
шъолпыр фестивалэу «Хру-
стальные звездочки-2016» зы-
филорэр. Ащ хореографии лъэ-
ныкъомкIэ Диплом къыщыфа-
гъэшъошагъ, къэшъо зэнэкъокъу-
хэм ащыщ купэу зыхэтэм Гран-
прир къыщилэжыгъ. Бальнэ
къашъохэм ямызакъоу, апэрэ
классыр къэзыухыгъэ еджэкIо
чан дэдэу ЛамыкIо Пшыма-
фэ адыгэ къашъохэми зафе-
гасэ, ялэшъхэтетыр купымкIэ
Наныжъ Айдэмыр.

Апэрэ илъэс еджэгъур, апэ-
рэ классыр еджэкIо цIыкIоу
Пшымафэ щытхъу хэлъэу къы-
ухыгъ, ащкIэ «тхъауегъэпсэу»
иныр зытефэрэр илъэсым къы-
кIоцI гъэсэнэгъэ лъапсэхэр
ыкIи цIыфыгъэ хабзэхэр хэ-
зылхъагъэу, опытышхо зилэ
иапэрэ кIэлэегъаджэу Ирина
Викторовна Башкатовар ары.

МАМЫРЫКЪО Нуриет.

Сурэтхэм арытхэр: апэрэ
классыр дэгъоу къызэриухы-
гъэмкIэ щытхъур къэзылэ-
жыгъэу ыкIи бальнэ къа-
шъохэр дахэу къэзышIэу Ла-
мыкIо Пшымаф.

НЫБДЖЭГЪУ ЛЪАПІЭХЭР!

Гъэзетэу «Адыгэ макъэр» ятІонэрэ илъэсныкъом иапэрэ мэзищым (бэдзэогъум, шышъхьэІум, Іоныгъом) шъуи-унагъо кыхъаным фэиІ пшъэдэкІыжъэу ыхъырэмкІэ гъунэпкъэ гъэнэфагъэ зиІэ обществэу «Адыгея-Интерсвязь» зыфиІорэм икиоскэу анахъ кышъупнэблагъэм сомэ 75-кІэ шъуыкІэтхэн шъульэкІыщт.

Шъугу къэтэгъэкІыжъы киоскхэм яадресхэр ыкІи шъуазыщыкІэтхэгъэ киоскхэм шъор-шъорэу гъэзетыр ачІэ-шъухыжъэ зэрэшъушІыщтыр.

№ 1-р — урамэу Спортив-нэм тет унэу № 6-м дэжъ щыт (Шовгеновскэ къэлэ цыкІур);

№ 4-р — урамхэу Димитровымрэ Юнатовымрэ зыщызэхэкІыхэрэм дэжъ щыт;

№ 5-р — урамэу Железнодорожнэм тет (Іэшл-Іушлүшл фабрикэм дэжъ);

№ 6-р — урамэу Пролетарскэм тет, хъакІэщэу «Адыгеим» дэжъ щыт;

№ 7-р — гупчэ бэдзэршыпІэм дэжъ (урамэу КрестьянскэмкІэ узэрэдэхъащтымкІэ) щыт;

№ 9-р — урамэу Западнэм тет унэу № 27-м ЦЗН-р зычІэтым (цыфхэм Іофшлэпэ ягъэгъотыгъэнымкІэ Гупчэм) дэжъ;

№ 10-р — урамэу Жуковскэм тет унэу № 38-м дэжъ (гъучІ бэдзэршыпІэм пэмычыжъэу щыт);

№ 11-р — урамэу Шоссейнэм тет бэдзэршыпІэу «Восходым» дэжъ Іут;

№ 12-р — урамэу Гоголым тет тучанэу «М-Видео» зыфиІорэм дэжъ щыт;

№ 18-р — урамэу Железнодорожнэм тет унэу № 166 «А»-м дэжъ щыт (бэдзэршыпІэу ЦКЗ-м щыІэм дэжъ);

№ 19-р — урамэу Краснооктябрьскэм тет унэу № 104-м пэчынатІэу тучанэу «Чайкэм» дэжъ щыт;

№ 21-р — пер. Привокзальнэм тет унэу № 2-м ыпэкІэ, троллейбус къэуцупІэу «Вокзалым» дэжъ щыт;

№ 24-р — урамэу Пролетарскэм тет тучанэу «Маякым» ыпашъхьэ ит;

№ 26-р — урамэу Депутатскэм тет унэу № 6-м пэчынатІэу тучанэу «БАМ-м» дэжъ щыт;

№ 27-р — республикэ сымэджэщым урамэу ГоголымкІэ иІэ дэхъапІэм дэжъ щыт.

«Адыгэ макъэм» иныбджэгъу лъапІэхэр!

«2016-рэ илъэсым иятІонэрэ илъэсныкъо кІэтхэгъу уахътэр макІо. Почтэм иотделениехэм «Адыгэ макъэм» мыщ фэдэ уасэхэмкІэ шъуазыщыкІэтхэн шъульэкІыщт: **индексэу 52161-рэ** зиІэу тхъамафэм 5 кыдэкІырэм — **сомэ 808-рэ чапыч 72-кІэ**;

индексэу 52162-р зиІэр заом ыкІи Іофшлэным яветеранхэм фэгъэкІотэныгъэ яІэу **сомэ 790-рэ чапыч 62-кІэ** кыратхыкІын альэкІыщт.

Къалэу Мыекъуапэ щыпсэурэ ГЪЭЗЕТЕДЖЭХЭР!

Редакцием дэжъ щыт киоскым «Адыгэ макъэм» шъуыкІэтхэн шъульэкІыщт. (Мыщ щыкІатхэхэрэм киоскым ежъ-ежырэу гъэзетыр чІахыжъэ ашІыщт).

Къалэу Мыекъуапэ дэт хъызмэтшІапІэхэу, организациехэу, учреждениехэу корпоративнэ шыкІэм тетэу гъэзет **экземпляр 15-м** кышымыкІэу кызытхыкІыхэрэр редакцием **сомэ 200-кІэ** щыкІэтхэнхэ альэкІыщт.

Университетхэу, институтхэу, еджапІэхэу корпоративнэ шыкІэм тетэу гъэзет **экземпляр 15-м** кышымыкІэу кызытхыкІын зимурадхэр редакцием **соми 150-кІэ** щыкІэтхэнхэ альэкІыщт. Мыхэм кыратхыкІыгъэ гъэзетхэр яофисхэм редакцием афещэжы.

Ныбджэгъу лъапІэхэр, шъукІатх лъэпкъ гъэзетым!

«АДЫГЕИМ ИЖЪОГЪОЖЪЫЕХЭМ» Я ДУНЭЕ ФЕСТИВАЛЬ

Щытхъум и лотаклох

Клэлэцлыкүхэмрэ ныбжьыклэхэмрэ я Дунэе фестиваль-зэнэкьокъоу «Адыгеим ижъогъожъыехэр» мэкьюогум и 3 — 6-м Мыекьюапэ щыклягъ. Лъэпкъ зэфэшъафхэм яорэдхэр щызэхэтхыгъэх, къашъохэм тятплъыгъ. Анахъэу кыыхэдгъэщмэ тшлоигъор фестивалым хэлажъэ зышлоигъохэм япчъагъэ зэрэхэхагъэр ары.

Абхъазым, Вьетнам, Румынием, Молдовэ, Казахстан, Кырым кыарыкыгъэхэм, Москва, Ростов, Волгоград, Астрахань, Орловскэ хэкухэм, Кыблэм ыкIи Темыр Кавказым яллыкIохэм ятворчествэ тшлогъэшлэгъоныгъ.

Дунэе культурэм щызэлъашлэрэ Евгения Урсу жорим пэцэныгъэ дызэрхыагъ. Урысыемрэ Адыгеимрэ культурэмкIэ яминистерствэхэм, республикэм лъэпкъ культурэмкIэ и Гупчэ зэхэцгъэ Дунэе фестиваль-зэнэкьокъоу тиреспубликэ ильэс 25-рэ зэрэхъурэр шыагъэунэфыкыгъ. Мыекьюапэ изыгъэпсэфылэ

парк кыыщырагъажы, фестивалым хэлажъэхэр кьалэм иурам шъхалэу Краснооктябрьскэм кырыклягъэх. Пчэгоу В.И. Лениным ыцIэ зыхъырэм лъэпкъ къашъохэр кыыщашыгъэх, щыуджыгъэх.

Лъэпкъ музейм ыпашъхэ щыклогъэ зэхэцгъэ гъэшлэгъоныгъэ. ХьакIэхэм адыгэ шхыныгъохэр апагъохыгъэх, «шъукъеблагъэх тиреспубликэ» аралыагъ, адыгэ къашъохэр лъэпкъ зэфэшъафхэм къашыгъэх.

Вьетнам ыкIи Румынием кьарыкыгъэхэ Нгуен Хоа, Стратан Михаела зэгъусэхэу кьалогъэ

орэдыр жорим кыыхыгъэщыгъ, шлухьафтын шъхалэр афагъэшъошагъ. Усэхэм кьаджагъэхэм, къашъохэр кьэзышыгъэхэм, циркым пыцагъэхэм ятворчествэкIэ уасэ

афашыгъ. Мыекьюапэ кьэшьокIо ансамблэу «Абрекхэр» зыфилорэм апэрэ чыплэр кьыдыхыгъ.

Сурэтым итхэр: **щытхъур кьы-дэзыхыгъэхэм афэгущылох.**

КЪЭЗЭКЪ КУЛЬТУРЭМ И ФЕСТИВАЛЬ

Шъолъырхэм язэлукIэлэшлэу

Къээзэкъ культурэм ия 25-рэ фестиваль Мыекьюапэ районым щыклягъ. Мэкьюогум и 3 — 5-м Темыр Осетием — Аланием, Свердлов хэкум, Кьалмыкым, Краснодар ыкIи Ставрополь крайхэм, Адыгеим ятворческэ купхэр зэнэкьокъугъэх.

Адыгэ Республикэм культурэмкIэ иминистрэ игуадзэу Шъэуап-

цIэкъо Аминэт ильэс 25-м кьы-кIоцI фестивалым зызэриушъом-

бгъугъэр, Урысыем ишъолъырхэр кьызэрэхэлажъэхэрэр, искусствэм лъэпкъхэр зэрэзэфыщэхэрэр зэлукIэгум кыыщылъагъ. ЗэхэцкIо купым хэтхэу Александр Даниловым, Евгений Мартыновым, дин Юфылэхэм, Адыгеим щыпсэурэ кьэндзэлхэм яобществэу «Дуслыкым» итхьаматэу Алям Ильясовым, фэшъафхэм ягущылэмэ къащыхагъэщыгъ Адыгеим ичыгу мамырэу лъэпкъыбэ зэрэщыпсэурэр, лъытэныгъэ зэрэзэфашырэр, хьакIэхэр зэрэцагъэлъапIэхэрэр, шэн-хабзэхэр дахэу зэрэщызэрэхъэхэрэр.

Фестивалым гъэшлэгъонэу щызэнэкьокъугъэх. Тэхъутэмькое районымкIэ Яблоновскэм иорэдыло купэу «Казачье раздольем» «Гран-при» зыфилорэ шлухьафтын шъхалэр фагъэшъошагъ, художественнэ пацэр Дмитрий

Влачуга.

Адыгэ Республикэм и Лышъ-

хъэу Тхьаклушынэ Асплан ыгъэнэфэгъэ шлухьафтын шъхалэр, нэмыкI тынхэр хагъэунэфыкырэ чыплэхэр кьыдэзыхыгъэмэ аратыжыгъэх.

Тиреспубликэ и Парламент и Тхьаматэу Владимир Нарожнэр, Адыгэ Республикэм и Лышъхъэ ыкIи республикэм иминистрэхэм я Кабинет я Администрации ипацэу Владислав Федоровыр, культурэмкIэ министрэм игуадзэу ШъэуапцIэкъо Аминэт, жорим итхьаматэу Наталья Уваровар, фэшъафхэри творческэ купхэм афэгущылагъэх, анахъэу къахэщыгъэхэм шлухьафтынхэр афашыгъэх.

Къээзэкъ культурэмрэ «Адыгеим ижъогъожъыехэмрэ» яфестивальхэм ахэлажъэхэрэм Мыекьюапэ культурэмкIэ и Унэ концерт кыыщатыгъ. Къээзэкъ хорхэм яорэдылохэр Мыекьюапэ районым ипсэупIэхэм, нэмыкIхэм ащылагъэх, лъэпкъ искусствэм ехьылIэгъэ кьэбархэр кьызэфалотагъэх.

Сурэтыр фестивалым кыыщытхыгъ.

ДЗЮДО

Республикэм фегъэхьы

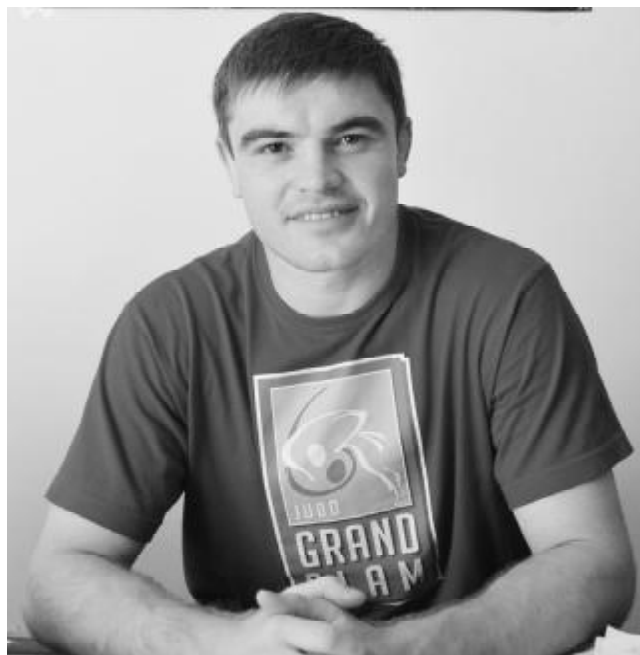
ТелефонкIэ кьатыгъ. Европэм дзюдомкIэ изэлухыгъэ турнир Испанием щыклягъ. Урысыем ихэшыпыкыгъэ командэ хэтэу ШъэоцлыкIу Рустам зэлукIэгъухэм ахэлэжыагъ.

Адыгэ Республикэм дзюдомкIэ иклэлэцлыкIу-ныбжьыкIэ спорт еджапIэу Кобл Якъубэ ыцIэ зыхъырэм зыщызыгъэсэрэ ШъэоцлыкIу Рустам килограмм 73-м нэс кьэзыщэчэрэмэ ябэныгъ. Литвам, Вели-

кобританием, Португалием, Азербайджан, Урысыем яспортсменхэм атекIуи, дышъэ медалыр кыфагъэшъошагъ. Нарт шъаор тренер-клэлэегъаджэу Беданэкъо Рэмэзан зэнэкьокъоу фигъэхъазырыгъ. ШъэоцлыкIу Рустам Джыракъые щапIугъ, Урысыем ичемпион, Дунэе турнирхэм хагъэунэфыкырэ чыплэхэр къащыдихыгъэх. Европэм и Кубок фэбанэзэ дышъэ медалэу кыфагъэшъошагъэр Адыгэ Республикэм ия 25-рэ ильэс фегъэхьы.

Опсэу, Рустам! Уимедальхэм ахэгъэхъонэу, уигухэлъышлухэр кьыбдэхъунхэу пфэтэлэ.

Сурэтым итыр: **ШъэоцлыкIу Рустам.**

Нэклубгъор зыгъэхъазырыгъэр ЕМТЫЛЬ Нурбий.

Зэхъыщагъэр ыкIи кьыдэзы-гъэкIырэр:

Адыгэ Республикэм лъэпкъ ЮфхэмкIэ, IэкIыб кьэралхэм ащыпсэурэ тилъэпкэгъухэм адырIэ зэлхыныгъэхэмкIэ ыкIи кьэбар жьугъэм иамалхэмкIэ и Комитет Адресыр: ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыдэшыIэр:

385000, кь. Мыекьюапэ, ур. Первомайскэр, 197.

Телефонхэр:

приемнэр: 52-16-79, редактор шъхалэм иапэрэ гуадзэр: 52-49-44, редактор гуадзэр-пшъэдэкIыж зыхъырэ секретары: 52-16-77.

E-mail:

adygvoice@mail.ru

Зыщаушыхъаты-гъэр:

Урысые Федерацием хэутын ЮфхэмкIэ, телерадиоокъэтынхэмкIэ ыкIи зэлъыIэсыкIэ амалхэмкIэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ чыплэ гъэларышIапI, зэраушыхъатыгъэ номерыр ПИ №ТУ23-00916

Зыщыхаутырэр

ОАО-у «Полиграф-ЮГ», 385000, кь. Мыекьюапэ, ур. Пионерскэр, 268

ЗэкIэмкIи пчъагъэр

5063
Индексхэр
52161
52162
Зак. 315

Хэутыным узчыкIэтхэнэу щыт уахътэр Сыхъатыр 18.00 ЗыщыкIэтхэгъэхэ уахътэр Сыхъатыр 18.00

Редактор шъхалэр
Дэргэ Т. И.

Редактор шъхалэм иапэрэ гуадзэр
МэщIэкъо С. А.

Редактор шъхалэм игуадзэр — пшъэдэкIыж зыхъырэ секретары
Хьурмэ Хь. Хь.

